

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

SANDARA

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries \$2.75
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

No. 1

South Boston, Mass., Sausio (January) 1 d. 1920 m.

Metal VII.

PRADEDANT NAUJUS METUS.

Lietuva, tėvynė mūsų,
Tu didvyrių žemė,
Iš praeities tavo sunus
Te stiprybę semia.
Tegul tavo vaikai eina
Vien takais darybės,
Tegul dirba ant naudos tau
Ir žmonių gerybės.

Tegul saulė Lietuvoj
Tamsumus prašalina,
Ir šviesa, ir tiesa,
Mūsų žingsnius telydi.
Tegul meilės Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Valdya, "Sandaros" Redakcija ir Administracija Linki ALTS. Nariams ir "Sandaros" Skaitytojams Laimingų 1920 metų. Taipgi Išreiškiame Užuojautą savo Broliams Karžygiams Lietuvoje, ir pasižadėdami visomis pastangomis juos ir toliaus remti, Linkime, kad 1920 metuose iš Lietuvos būtų išvyti visi ginkluoti plėšikai, kad Lietuva taptų demokratinga, laisva ir viso pasaulio valstybių pripažinta Respublika.

Profesinis Judėjimas Lietuvoj.

DARBININKŲ STREIKAS KAUNE.

"KAUNO marmelados pabrikos darbininkai lapkričio 22 dieną pareikalavo 8 valandų darbo dienos, algų padidinimo, pašalinimo pabrikos užveizdos ir t. t. ir paskelbė, kad iki tie reikalavimai nebus išpildyti, nebeisį darbą. Streikas tęsėsi tik diena. Atėjęs valdžios atstovas pasitaręs su darbininkais sutiko kaikuriuos reikalavimus išpildyti. Būtent: įvedimas 8 valandų darbo diena, darbininkai 1 kategorijos į dieną gausią 30 markių, pirmiau gavo 25, antros rūšies — gausią 26 mr., pirmiau emė 20 mr. ir trečios rūšies darbininkai vieton 12 mr. gaus 18 markių. Moterims bus mokama į dieną vieton 8 mr — 12 mr. Visi darbininkai į pabriką bus primami su darbininkų komiteto žinia ir be jo žinios niekas nebus liuosuojama. Kas link pabrikos užveizdos valdžios atstovas pareiškė, jei ištikrųjų bus ištirta, jog 4 mėnesius dailidės dirbo užveizdai meblis ir jie buvo valdžios pinigais apmokami, ir kad 4 darbininkės 6 savaitių laiku dirbo užveizdos ukėje ir gi valdžios pinigais jų darbas buvo apmokamas, tai užveizda ne tik busias prašalintas, bet net atsakomybėn patrauktas."

VILKAVIŠKYJE

Lapkričio 13 dieną Vilkaviškų susirinko 15 davatkų, 3 špitolnikai, zakristijonas, kunigas Vaičulis ir šiaip keletas krikščioniškai demokratiško upo žmonių. Susirinkimas kalbėjo miesto komiteto rinkimais. Kaip dera tokiam susirinkime pirmininkavo kunigėlis. Jis į padangės kėlė ūkrikščionių demokratų partiją, kuri laimingai veda Lietuvą į nepriklausomybę. Taipgi savo kalboje gyrė tą partiją, kad ji kovoja su darbininkų ištvirkimu, esą, dar Lietuvoje niekuomet darbininkai taip nebūvo ištvirkę, kaip dabar, jūg tie visi darbininkų streikai, tai ne kas kita, kai ištvirkimas. Girdi darbininkams ir taip gerai gyventi, ko jiems daugiau reiki. Kunigėlis savo kalba susirinkusius net sugraudino. Pradėjus kalbėti apie miesto komiteto reikalus, vienas žmogelis pakilęs pradėjo dėstyti, kad mieste ne viskas gerai dedasi, kad biednuomenė niekas nesirupina, kad yra daug alkany, jie šaltuose butuose gyvena, ir duonos sunku gauti, tuo metu, kai spekuliacija puikiausiai žydi. Tas žmogelis toliau pasakojo, kad pravartu būtų peržiūrėti miesto komiteto darbus, esą, tuo tikslu reikėtų sudaryti revizijos komisiją. Vos spėjo jis tuos žodžius ištart, kai susirinkusiųjų tarpe kilo didžiausias triukšmas.

mas. Visi pradėjo šaukti: "von jį iš susirinkimo, tai komunistas von tą šetoną," taip šaukė ne tik zakristijonas ir špitolnikas, bet ir kunigėlis. Tas žmogelis norėjo pasiteisinti ir gal atsiprašyti, bet jam jau žodžio nedavė.

PANDELYS. Pas mus turgai gana dažnai būvaldėlo ir viešbučių miestely atsiranda. Kaip ir dera gerame mieste ir pas mus be "skystimėlio" neapseina. Jūg reikia pakeleivingui žmogui sušilti ir apsisvaiginti. Turime jau ir krautuovė svaiginamų gėralų. Ir užiama vis, neatsiliecame ir nuo seimelio narių ir kitų kilnių vyrų. Jei truksta valstybinio skystimėlio, tai griebiamės naminio taip vadinamo "spiritum samogonikum". Bravarėliais mes galime pasigirti, delfo gėrimėlio netruksta, reiklė galėtume ir kitiems duoti ir geriam visi, tarytum slaptai sutartis padarius išgerti visą "spiritum samogonikum" ir "spiritum patriotikum". Kunigėliai užtai mus nebarą, net blaivybės draugijas pamiršo.

PAJAVONIO Kararkleskio dvare Žemės Ukio ministerijos įgaliotinis puikiai gyvena. Turi porą arklių rugiais šeriamų, 7 peniamas kiaules, 3 karves ir t. t. Dvaro ukės ministerijos įgaliotinis Astrauskas visai nepaiso, viską išparduoda ir naikina. Su lenkais jis bičiu-liuojasi, sako vistiek čia lenkai ateis ir jais žmonės bavgina. Darbininkai visai nusiminę ir nebeišmano ką daryti, tuo labiau, kad čia lenkai netoli.

Lietuvos Valstiečių Tarimas.

Kybartų ir Virbėlio su apylenkėmis gyventojų, susirinkusiųjų rugpūčio 24 d. iš skaičiaus 5000 žmonių išnešė sekretantį nutarimą:
Lietuvių tauta tiek amžių kentėjusi, iškilus visame pasaulyje obalsui laisvo tautoms apsisprendimo, viešai pasisakė norinti tapti nepriklausoma Demokratine Valstybe, kurioj visi piliečiai, be skirtumo tautos, tikybos ir luomos gyventų kaip lygūs laisvi su laisvais.
Naujam gyvenimui besikuriant Lietuvių tauta iškarto turėjo imtis kardo ir lieti kraują, kad neleistų eiti Lietuvos žemės plotus visokios rūšies gruoboniams, neturėdama nė akimirksnio net mislies pagrobti sveti-

masias žemes, tik vien gindama savąją, kad galop ramiai stvertis kurimo savosios valstybės darbo ir statyti naują Nepriklausomos Lietuvos Valstybės rūmą, kuriame visiems būtų patogų ir gera gyventi.

Nekliudydami kitų — Lietuva tikėjosi ir turėjo teisių tikėti, ypatingai tiem, kurie iškėlė obalsį laisvo tautoms apsisprendimo, kad Jisai ras juose didžiausios paramos mirties kovoje su savo priešininkais, Bet štai... pasaulio valdonai Lietuvą nori užmiršti ir jos kančių nepaiso. Mes reikalaujame pilnos laisvės ir nepriuguimbės.

Mirė V. Kapsukas.

"Lietuva", "Liet. Ukininkas" ir kiti mus pasiekusieji Lietuvos laikraščiai rašo kad Smolenske numirė Vincas Kapsukas.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS.

Buffalo, N. Y. surasta ir sunaikinta daug komunistų literatūros.

Italijos dailininkas, dabar karininkas, D'Annunzio paskelbė trečia plebiscitą del Fiume.

Rusijos bolševikų laikraštis "Izviestija" kaip pranešama iš Berne, paskelbė oficialų pranešimą, buk bėgyje pirmų trijų mėnesių 1919 metų bolševikų valdžia sušaudė 14,000 savo priešų.

Bostone ir jo priemiesčiuose pereitoje savaitėje dviejų žmonių bėgyje numirė apie 60 žmonių nuo "naminės viskės."

To "trunko" gamintojai ir pardavėjai suareštuoti kaipo kriminalistai.

WILKES BARRE, PA.

Dainavimas ir Kritika.
Gerb. "Sandaros" Redakcija malonėkitė patalpinti šį pataisyimą: Tulas "Maksleivis" pasakė "Sandaroje" buk, kad "Girių Karalius" Wilkes, Barre Pa. buvo suloštas gerai, bet vadovas su orchestrininkais pagadino vakaro išpuđį pavelydami sudainuoti laike pertraukos keletą angliškų dainelių, užvadindamas jas, "pėgias airiškas daineles, kurias tik ant kampų dainuoja". Tiesa, dainelės buvo angliškos, bet ne airiškos, nes airiškai musy lietuviai nemoka, todėl ponas Maksleivis klaidą turite.

Turiu tiek pastebėti, šios dainelės buvo gerai atliktos ir paliko didelį išpuđį žmonėse tą vakarą, nes buvo iššaukti daugelį kartų.

Dainavimas nežiurint kokioj kalboje, jeigu geras, visuomet vadinasi dailė ir man rodos nereikėtų užmiršti, kad šiandien abelnai visos dainelės yra dainuojama visur, nežiurint kokioj vietoje, reikalė ypač.

Viską Matęs.

LIETUVIŲ ATBUDIMAS.

Istoriška Mass. Valstijos Lietuvių Konferencija.

Grūodžio 28, 1919, So. Bostono Lietuvių Salėje Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto pakvietimu įvyko Massachusetts valstijos lietuvių draugijų atstovų ir visuomenės veikėjų konferencija, išdirbimui Lietuvos delegacijai maršruto ir aptarimui teikimo pagalbos Lietuvai. Konferencija tęsėsi nuo 2 v. p. p. iki 6 v. v. Dalyvavo apie 200 žmonių. Partijų reikalai nebuvo liesti. Augščiausiai susivažiavusių atstovų tikslas buvo bendras Amerikos lietuvių darbas gelbėjime karės nuteriotos Lietuvos, kurios gyventojai, t. y. mūsų broliai, veda mirtiną kovą už galutiną iškovojimą Lietuvai pilnos demokratinės laisvės ir nepriuguimbės, viso pasaulio valstybių pripažintos.

N. L. D. K-to pirm p. Antanas Ivaškevičius atidarė konferenciją ir pranešė, kaip Bostono lietuviai prisirooše sutikti Lietuvos delegaciją.

Utarninke, grūodžio 30, 1919, popietyje delegacija So. Stotyje sutinka Bostono mayoras, Mass. gubernatoriaus vietininkas ir kiti valdžios atstovai, taipgi liet. org. atstovai. Delegacijos buvė vėlavė "Copley Plaza" hotel, toj pačioj vietoj, kur apsistoja Francijos, Belgijos ir kitų valstybių atstovai. Utarninke delegacija aplanko valdžios įstaigas ir turi konferenciją su finansieriais, laikraštiniškais ir profesoriais "City Club" svetainėje Bostone.

Seredoje, grūodžio 31 7:30 v. v. surengta vakarienė So. Bostono Liet. salėje.

Ketverge, sausio 1, 1920 N. L. D. K-to patvarkimu ir konferencijos patvirtinimu ir papildymais, 2 v. p. p. delegatai kalbės Cambridge, Mass. ir Norwood, Mass., o 7 v. v. So. Bostono teismo salėje (Municipal Name), o jei ten publika nesutylps, tat netelpantieji eis į bažnytinę salę.

Pėtnyčioje, sausio 2, 7:30 v. v. delegatai kalbės Lawrence, Mass. ir Montello, Mass.

Subatoje — Worcester, Mass.

Panėdelyje delegacija bus Washington, kur užbaige formaliskumus su valdžia vyks New Yorkan gulutinai sutvarkyt penkių milijonų

doliarių Lietuvai paskolos centrą ir vėl važinės po visas Amerikos lietuvių kolonijas: majoras Žadeikis kariuomenės, o adv. Vilcišis ir kun. Žilius finansų reikalais.

Remt Lietuvos Paskolą.
Kilus klausimui Lietuvos valdžios rėmimo vienbalsiai, o išnešta sekanti rezoliucija:

"Stovėdami už pilną Lietuvos nepriuguimbę, pripažindami, kad dabartinė Lietuvos valdžia reikia remti ir žinodami, kad Lietuvai finansinė parama yra reikalinga —

Nauj. Angl. lietuviai veikėjai ir draugijų atstovai susivažiavė į N. L. D. K-to konferenciją, gr. 28, 1919, Liet. Svet., So. Bostone išsireiškė už rėmimą Lietuvos valdžios paskolos Amerikoje.

Konf. pirm.,
A. Ivaškevičius,
Konf. sekr.,
Kastanas Norkus.
Triukšmas del Bonų Pardavinėjimo Budo.

Kuomet pirmininkas pranešė apie reikalą pardavinēt Lietuvos Paskolos Bonus Bostone ir davė propoziciją, kad N. L. D. K-tas išparduotų nors už milijoną doliarų, tuomet pasiėmęs balsą persistatė Katalikų Vievybės atstovas P. Kneizis ir kalbėjo prieš N. L. D. K-to ėmimasi Bonų pardavimo. Girdi tam turi but sutvertas atskiras komitetas. Tokia propozicija pasipiktino dauguma delegatų, kadangi ignoravimas bepartyvio ir su pasisventimu Lietuvos laisvės darbą dirbančio N. L. D. K-to buvo ne vietoje ir tik partijiniai, o ne Lietuvos labo tikslais pamatuotatas. Kilo karšti ginčai. Pono Kneizio planą rėmė tik p. Virakas, ir keli kiti. Gi visa didžiama stovėjo už tai, kad tik N. L. D. Komitetui, bepartyviams, iš visokių pakraipų žmonių susidedančiam ir įvairias draugijas atstovaujančiam yra tinkamiausia ir privalu užsiimti Bonų pardavimu Bostone ir apilinkėse. Už tai kalbėjo K. Norkus, St. Norkunas, M. Venis, Rauptis, Neveckas ir daug kitų. Dr. Mikolaitis bara už užsikarščiavimus ir prašo padaryt nutarimą, kad palikus Bostoną, kolonij pasios susidarys Bonų pardavimo komitetas.
Galop konferencijos sekretorius K. Norkus pagamint (Seka ant 8-to pusl.)

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
320 Fifth Ave., R. 805,
New York, N. Y.
JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.
M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
K. JURGELIUNAS, Išdėminkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
FR. ŽIURIS, Išdėminkas,
15 James St., Boston, Mass.
J. TUINILA, Išdėminkas,
877 Cambridge St.,
E. Cambridge, Mass.

Naujos A.L.T.S. kuopos.

Po Sandaros VI-am Seimui, laike 2 savaitę, mūsų partijos išsprogė 6 naujos kuopos. Gerb. "Sandaros" redaktoriui K. Norkui besilankant Shenandoah, Pa. ir jo apilinkėse, įkurta tapo 5 naujos kuopos ir jos bus žinomos šiaip: Shenandoah, Pa. — 2 kuopa; Mahanoy City, Pa. — 3 kuopa; Girardville, Pa. — 4 kuopa; Silver Creek (New Philadelphia), Pa. — 6 kuopa; Kulpmont, Pa. — 8 kuopa. Paskui taipgi per atsilankymą p. K. Norkaus Westfield, Mass. įkurta kuopa, kuri bus žinoma kaip 13 kuopa. Prisirašusių narių vardai, yra pakvituoti.

Tokis naujų kuopų kurimas, viena po kitos, mums duoda nemažai naujos energijos ir vilties, reikiama, tik reikia mums daugiau veiklumo — darbo, o pasekmės bus gausios.

Iskurimas Sandaros kuopų, tokiose senose kolonijose kaip Shenandoah ir Mahanoy City, Pa., daug žada partijai 1920 metais, tik mūsų veikėjai turi daugiau pasidarbuoti ir tuojaus gali įsikurti dar šiose kolonijose: Philadelphia, Plymouth, Elizabeth, Harrison, N. J. Schenectady, Buffalo, Waukegan, Westville, Ill. East St. Louis ir kitose vietose. Clinton, Ind.; So. Omaha, Neb.; Forest City, Pa., taipgi galima atgaivinti apsnudusias kuopas.

Vyrai prie organizatyvio darbo! Pasidarbavimas jusų šiuose metuose yra labai svarbus, nes Sandara privalo savo kuopas turėti visose lietuviškose kolonijose.

Tas nesunku bus atsiekti, jei tik mūsų veikėjai pames asmeniškus, o tikrai visi suremsime pečius darban, tuomet paėmė obalsį: "Vyrai, padidinkime žemę", padidinsime liaudį iš miego, iš prietarų. Susirišę į kuopas lengviau galėsime nuveikti svarbius Liet. gelb. darbus, daug pasimokinsime pilietybės, praskleisime apšviėtos liaudyje, ir potam toki nariai parvažiavę tėvynėn Lietuvon, bus geri piliečiai, paliks dėkingi sandariečiams už triušą ir apibudinimą demokratybės principų.

M. J. Damijonaitis.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ.

Prie Naujos 13 kp., Westfield, Mass.: Jus. žala, Jonas Zagreckas, Pr. Kazakauskas, Petras Minkus, Blat. Danyla, Jonas Petkevičius, Jonas Morkus, Jonas Jurkaitis, Sim. Minkus, Pr. Kašėlonis, Adomas Kazlauskas, Mik. Žvalionis, Ambr. Graičius, Pr. Mokevičius, Kast. Adomaitis, Tom. Delnickas, Vinc. Kičas, Stan. Petkus, Pr. Roška, Pr. Kundrota, Tam. Ganiunas, Ant. Nomica, Juozas Žekonis.

Prie 55 kp. Wilkes Barre, Pa.: Juozas Jancevičius, Juozas Kuncas.

Prie 1 kp., Brooklyn, N. Y.: A. Kazlas, P. S. Vilmontas.

ALT. Sandaros, sekret.,
M. J. Damijonaitis.

Conn. Sandariečiams.

Esame ir Bukime Pirmutiniai.

Sesutės ir Broliai Sandariečiai! Kelios dienos atgal kaip į visas kuopas išrašiau laiškus pranešdamas, jog ALT. Sandaros Conn. apskrįčio suvažiavimas įvyks 11 d. Sausio (Jan.), 1920 m., svetainėje 883 1/2 Bank St., Waterbury, Conn., prasidės apie 12-tą val. dieną. Taigi su šiuo mi dar kreipiuosi į visas kuopas, kviesdamas, kad kiekviena kuopa prisijustumėte skaitlingai atstovų, nes šisai suvažiavimas bus begalo svarbus. Visiems yra gerai žinoma, jog visai trumpoje praėityje atsibuvo ALT. Sandaros Seimas, kuris sudarė gan didelį programą šių metų veikimui. Taigi kiekviena kuopa stengkitės išrinkti ir prisijusti atstovus, kad šis suvažiavimas būtų skaitlingas atstovais, kad tas skaitlingas būrelis susirinkę galėtų pasekmingai pasikalbėti — pasitarti ir pasidalyti mintimis sudaryti gerą planą, idant pasekmingai galėtų įkūnyti visus pereinamo Seimo tarimus.

Brangūs Broliai. Jums gerai yra žinoma, jog mes Conn. sandariečiai per šiuos metus savo veikimu išlošėmė pirmą vietą stengkimės ją palaikyti ir ant toliaus. Lai šiais ateinančiais metais mes ir vėl sumušim rekordą savo prakilni veikimu. Taigi rengkimės suvažiavimui su gerais įnešimais, su prakilniais sumanymais.

Šis suvažiavimas bus metinis, kur turėsime išrinkti apskrįčio valdybą ateinančioms metams. Tikėdamas nuo visų kuopų palaikyti skaitlingai atstovų, pasiilieku.

Su tikra pagarba,
ALT. Sandaros Conn. apskrįčio raštininkas,

K. J. Paulauskas,
797 Bank St., Box 107,
Waterbury, Conn.

P. S. Jeigu kuri kuopa negavote laiško, tai pasiganėdinkite šiuo mi pranešimu ir sušaukė extra susirinkimą išrinkite atstovus ir prisijukit.

K. J. P.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

WATERBURY, CONN.

Sandariečių Susirinkimas. Apsirėškė Puikus Gyvumas.

Grudžio 21 d. vietinė ALT. Sandaros 11-ta kp. laikė savo metinį susirinkimą, kuriame buvo išduotas raportas seimo rengimo komisijos ir atstovų. Iš klausius raptus pasirodė, jog kaip surengimas seimo taip ir pats seimas labai pasekmingai pavyko, ir kas visiems sandariečiams pridavė daug upo tolimesniam veikimui. Buvo ir daugiau svarbių svarstymų dėl lelei pasekmingo veikimo. Ateinantiems metams kuopos valdybon likos išrinkta sekančiai: pirmininku — A. M. Aidukonis, pirm. pagalbininku — P. Tiškinas, nutarimų raštininku — K. J. Paulauskas, finansų raštininku — J. K. Urbanavičius, išdėminku — A. P. Osteika, rengimų komisija — K. J. Paulauskas, J. K. Urbanavičius ir J. Laureckas, korespondentu — K. Paulauskas. Iš šių rinkimų pasirodė, jog ateinančių metų kuopos valdybon inėjo vekiausias sandariečiai, kurie ateinančiais metais savo prakilni veikimu išauklės kuopą nariais ir savo prakilni veikimu padarys pavzdgingiausia kuopą visoje Amerikoje.

Taipgi reikia pažymėti,

reminias laikais kuopa labai sparčiai pradėjo didėti narių skaitliumi, o kuomet nauja valdyba pradės veikimą, tai drąsiai galima sakyti, jog narių bus ne desetkai, bet šimtai.

Kp. Korespondentas.

LAWRENCE, MASS.

Sandariečių Tarpe.

Palaikanti TMD. ir ALTS. kuopas lietuvių užlaiko TMD. mokyklą, kur du katrus savaitėje mokinama lietuvių kalbos, rašybos ir matematikos.

Gr. 14. TMD. kp. valdybon išrinkta: pirm. — K. Vidunas, v. pirm. — A. Bagdonas, prot. rašt. — A. Tamusonis, fin. rašt. — J. Č. Navadauskas, kasier. — J. Užkurnis, kasos globėjai — J. Sekevičius ir ponis Mikšienė, poredendentas — J. Žukauskas.

Prie Sandaros kuopos prisirašė veiklus lietuvis gerb. Urbša ir priketino prisidėti kelios gabios lietuvaitės.

Prie Sandaros kp. priklauso visa vietas lietuvių inteligentija. Net nuo socialistų rimtesni žmonės dedasi prie Sandaros ir remia Sandaros programą, kurią užgria ir Lietuvos susipratusių darbininkų laišakai, gauti iš Lietuvos. Vietos sandariečiai nutarė ką nors surengti Sandaros naudai.

Korespondentas.

MONTELELO, MASS.

Sandariečių Domai.

Metinis ALTS., 24 kp. susirinkimas įvyks sausio 4, 2 v. p. Liet. Taut. Name. Bus renkama nauja valdyba ir yra svarbių tarių.

Gerbiami nariai! Prie mūsų kuopos yra daug naujų draugų, bet kadangi nesilanko į susirinkimus tai tas užkenkia kuopos ir partijos bujojimui. Atėikite visi ir naujų atsiveskite.

Dion Kiela,
ALTS. 24 kp. pirm.

EDWARDSVILLE, PA.

Sandariečiai Juda.

ALT. Sandaros 69 kp. susirinkimai atsibuna kas pirmą tarninką kiekvieno mėnesio pas sandarietį G. Stravinską, kuris savo butą duoda sandariečių susirinkimams veltui. Garbė jam už tai.

Jeigu kiekvienas sandarietis taip pasišvėstų dėl partijos labo, tai greitu laiku mūsų kolonijoje išaugtų milžiniška Sandaros kuopa.

Sekantis susirinkimas įvyks sausio 6 d., 1920 m., kuriame galutinai aptarsime pastatymą veikal.

Brangūs jaunime ir suaugę žmonės su gerais sumanymais, visi lankykitės į Sandaros susirinkimus, tarkime, dirbkime, o savo darbų vaisiais patys gerėsime, Lietuva iš to džiaugsis ir ALTS. 69 kuopa pagarsės visoj apilinkėje

Sandarietis.

PROVIDENCE, R. I.

Aukos Našlaičiams.

Gr. 21. DLK. Keistučio Drg. šie nariai aukavo šios draugijos šelpiamiesi našlaičiams po \$1.00: J. Dragunas, J. Jančauskas, A. Jurgilas, M. Mažeika. Po 50c.: J. Danileuskas, B. Zuras, K. Jekšis, Z. Zidelis, K. Bagučinskas, A. Marcinkonis, A. Sidila, A. Vaitkunas, M. Sinkevičius, J. Karpavičius, J. Petrauskas, V. Čenis, J. Jurgelevičius. (Mažiau aukavusių vardus apleidžiame — Red.) Viso suaukauta \$17.00, už ką visiems pridera padėka.

Sandaros Kuopa Auga.

DLKK. Drg. valdyba pranešė, kad jei kas nori prisidėti prie nariai — politinės Sandaros kuopos, tai pasilieka salėje ir

prisirašo prie vietinės ALTS. 68 kp. Prisirašė ir užsimokėjo mokesčius 16 naujų narių — sandariečių.

Garbė Providenco lietuviams!
J. Danilevičius.

CLEVELAND, OHIO.

Iš ALTS. kp. Susirinkimo.

ALTS. 18 kp. metinis susirinkimas atsibuvo 14 grudžio. Po paprastų formaliskumu tapo perskaitytas laiškas nuo ALTS. Detroit, Mich. kuopos, kuriame kviečiama surengti prakalbų maršrutą K. Šliupui. Apsvarščius atidėta ant tolesnio laiko. Komisijos narys, J. Brazauskas, išdavė raportą iš surengto vakaro, 23 lapkričio šių metų. Nors raportas buvo nepilnas, bet paaiškėjo, kad uždarbio bus.

Skaitoma ALTS. Seimo raportas, kurį prisiumtė 18 kp. delegatas, M. L. Vasiliauskas. Raportas priimtas su padėka. Iš klausius seimo nutarimus kilo neužsiganėdinimas pakėlime algų ALTS. centro darbininkams, kuomet dar mirtgičiai už spaus-tuvę neįsmokėti, ir 18 kp. valdybai pavesta atsišaukti į ALTS. kitų kolonijų kp., kad tai apsvarsčius būtų tas išrišta referendumu.

(Neapgalvotas yra 18-tos kuopos nutarimas ir aišku, kad toks įnešimas kilęs iš tokio žmogaus ar žmonių, kurie geidžia kad Sandara merdėtų. Juk Sandaros darbininkai gauna mažesnes algas negu kitų Am. liet. visuom. org. darbininkai. Tuom labiau šis Clevelandiečių nutarimas keistas, kad jie šiame klausime netarė, kuomet Sandaros redaktorius išstius mėnesius dirbo be algos ir prenumeratoris bei apgarsinimais ją susirinkdavo. Kiti darb. taipgi nekarta laukdavo algų. Sandaros Centro darbininkai dėl Lietuvos ir partijos labo dirba kiek išgali ir rezultatai yra, bet reikalauji, kad centro darbininkai ir mirtgičiai išmokėtų iš savo algų tai jau yra per daug. Red.)

Taipgi nutarta reikalauti kad laikraštis "Sandara" būtų statomas 10-to point raidėmis — tokiu budu galėtų tilpti daugiau raštų. ALTS. 18 kp. valdybon išrinkta:

Pirmininku — J. Brazauskas, Vice-pirm. — J. Plerpa, Fin. raštininku — R. Kruopis, Užraš. rašt. — J. Žemantaitis, Išdėminkas — J. Bajerčius, Išdo globėjai — L. Apšega ir B. K. Jankevičius, Knygius — A. K. Mokevičius, J. P. Garmus, Nut. rašt.

NEWBURYPORT, MASS.

Lietuviai Susipratė.

Sandarietis K. Kinderavičius čia sutvėrė L. G. Drg. kuopą, kurios valdybon tapo išrinkta: pirm. — inž. M. Anuolis, rašt. — J. Stakionis, kas. — Savokinas, o kasos glob. — K. Kinderavičius ir J. Savokinas. Du paskutiniai išrinkti aplankyti sulėnkėjusių lietuvių namus ir aiškinti apie Lietuvos reikalus.

Visi augščiau minėti lietuvių pasipirko LA. B-vės šerų ir dauguma rengiasi grįžti Lietuvon.

Porto Sandarietis

WILKES BARRE, PA.

Sandariečių Domai.

ALT. Sandaros 55 kp. susirinkimas įvyks Sausio (Jan.), 7 d. 7 v. v., Jurgio Vaišnio svetainėje, 326 Hazle St. Mažonėkite visi nariai atslankyti, nes reikės nutarti daug svarbių dalykų.

ALTS. 55 kp. Valdyba.

Kunigų kovos Priemonės.

Nors seniau virė kova tarp klerikalų ir pažangiųjų, bet žutbutinė kova prasidėjo 1915 metais, kai emė visur mokyklas žteigti. Ypač įdomios trijų mokyklų gyvenimo istorijos: Surdegio, Dubliškių ir Subačiaus, kuriose mokė mokytojai neklerikalai.

Tada kunigžliai sujudo. Pasi-pylė iš sakyklų didžiausias purvo lietus ant tų mokyklų mokytojų galvų, o klausykloj grāšini-mai ir šnipinėjimai užėmė daugiau laiko, negu nudėmių klausimas. Kai ir tatai nepradėjo, tai važinėjo po kaimus, nebutus daiktus mokytojams prikaišiojo ir dievobaimingas žmogelis bažnyčios vardu grā-sino. Bet žmonės buvo neperkalbami.

(Kai jau pasiekė kunigų šmeižtai, melai daromi sakyk-loje ir po sodžius bevažinėjant) aukščiausio laipsnio, aš, budamas Dubliškiuose mokytoju, nuvažiauvau pas Palėvanės kleboną pareikalauti, kad jis visas pasakytas nesąmones atšauktų, kad paskui aš jį galėčiau gerbti kaip žmogų. Nustebau tiesiog, išgirdęs kunigo žodžius: jis išsigynė nieko apie mane nesakęs, bet sakęs visai apie kitą mokytoją (kurio Palėvanės parapijoje nebuvo). Žmonės irgi buvo nustebinti, kad tai kunigas gali tokius melus sakyti, kad aš esąs ne mokytojas, nieko nebaigęs, bedievis, kuomet akyvesnieji žmonės žinojo, kad esu tikintis ir dabar tebėra tokiu nors žinoma, ne Rymo katalikybės vergas, bet laisvos krikščionybės, šalininkas del kurios idealy Kristus mirė prie kryžiaus.

Ir po to užsiginimo nesiliovė vargš klebonas biauaraus melų darbo, važinėdamas pas ligonius ir kalėdodamas. Norėdamas mano mokyklai konkurenciją padaryti, jis įsteigė, varsto toluo nuo Dubliškių, Rudiliuose savąją mokyklą.

Matydamas, kad nieko nepes per žmones, jie įsikalbino į vokiečių geležinį kumštį, kuriuo nuėjo mus visus sutriuškinti.

Surdegio mokytoją taip uoliai Subačiaus klebonas skundė, jog net kai kuriems vokiečiams įkyrėjo. Paskum rašė tris "donosu "Schulinspektoriui", kuriuos šis vienam kitam mokytojui rodė, nesuprasdamas klebono įnirtimo priežasties. Pagaliau iš Surdegio jį išėdė. Tūomet jis nuėjo mokyti į Vidugirių kaimą, Troškunų parapijos. Tenai jis žmonėms taip patiko, jog kitais metais vėl ketino tą patį mokytoją, J. Grigonį samdyti. Sužinojęs tatai, Troškunų klebonas atvažiavo į Vidugirius ir emė Grigonį plusti. Bobelės sako: "Kaip gi, kunigėli, tokį žmogų peiki, — juk tai tikras aniuolas!" — "Velnias ne aniuolas", — atšovė kunigas.

1916 ir 1917 metais Panevėžyje, Subačiaus ir Kupiškio apylinkėse prasidėjo masinis areštavimas. Pasirodė, kad tai ir čia, jei ne vsas, tai bent didžioji dalis buvo kunigėlių padaryta, nes vienas jų dargi samdė šnipus, kad valdžiai skystų nebutus daiktus. Ir buvo kelios desimtyš žmonių suimta.

Kas tuomet buvo, bausu ap-sakyt! Motinos alpo, rankas lauzė, kai begėdžiai vokiečiai rinkas suriše vertė į roges jų mylimuosius vaikus. Mane suimant prisiminė man kaž kada girdėti žodžiai: "Kovojant vaikams dėl savo numylėtųjų idejų, pirmutinės kulkos patenka į motinos širdį."

Prie Subačiaus dviklesės mokyklos veikė vakariniai kursai. Subačiaus jaunimas, seniau buvęs liilmesnėms idėjoms abejin-

gas, pabudo, sujudo jomis domėtis. Ir kokių plepalų Subačiaus kunigai sukėlė ir ne tik patys, bet ir tie nelaimingi žmonės, įsiklpojusiėji į klerikalų organizacijų pinkles platino tuos šmeižtus apie kursų mokytojus.

Pagaliau apleido mūsų kraštą vokiečiai. Praužė bolševikų gaujos. Na, dabar manėm, lengviau atsikvėpsime. Bet kur tau! Užėjus lietuvių kariuomenei, buvome skundžiami kaip bolševikai, nežrint' j tai, kad mes su bolševikais riedavomės ir net teko kai kam bolševikiškas kalėjimas pamatyti.

Nežinau, kaip ten atsitiko, kad ir mes neatsiradome ten pamisškėje, kur guli 9žmonės beveik nekaltai sušaudyti, nors to labai norėjo kunigėliai. Labiausiai norėjo suėsti Surdegio A. Pajudžio, kuris daug nemalonumų nuo lietuvių valdžios priken-tėjęs, išvažiavo Panevėžin; bet ir tenai pasiskubino milicijai pranešti, kad bolševikas apsigyvėnė.

Nejaugi nuomonių kova reikalauja tokių šlykščių priemonių, kad tenka taip žmogui puliti?

Ljudna ir gaila žmonių, kurie nebrangina žmogaus asmens ir užsimerkę braido po dvokenčius purvus.

O juk jie save laiko dvasių saulėmis!

"Liet. Uk." — Balys Duda.

Lietuvos Žmonės Giria "Sandara"

Veiveriai, 16. XI, 19.

J. Sekiui,

Lawrence, Mass.

...Iš prisijusių Amerikos laikraščių mes labai džiaugiamės, ypač tais, k. a. "Sandara," "Tėvynė" kurie daugiau domos atkreipia į Lietuvos neprigulmybės dalykus, bet žinoma švarius, tyrus, nesuteptus kokiais ten "bolševikų," "klerikalų" bei "pažangiųjų" — veidmeniaivimis. Dauguma žinių — mūsų šalies Lietuvos. Bet viename straipsny, kai išsiskaičiau, tai net juokas paėmė. Rašoma, kad dabartiniu karo metu praturtėję ukininkai. Tiek pinigų turi kad net į bačkas sudėję kasa žemėn. Bet tai visai netiesa. Karo laiku mūsų žmoneliai gana vargingai gyvena, daug be pastogių, be duonos, be apėdalo. Daug, daug vargsta. Didesniems ukininkams, kurių trobos pasilikę nesunaikintos, žinoma, geriau yra, bet dauguma kaimų sudeginti ir einant vieskeliu ar plentu neatspėji kuris daiktas, kuris kaimas.

Pastaruoju laiku girdėti atsitinka plėšimai, vagystės. Oras gana šaltas, sniego daug, kaip ir viduržiemis. Šalčio 18 laipsnių. Dar dėmėtaja šiltine (influenza. Red.) daug serga ir miršta; neapsistoja. Visokios ant Lietuvos, mūsų žmonių nelaimės.

M. Starkiūtė.

MILWAUKEE, WIS.

Gabus Lietuvis.

Šis miestas labai apgyventas lenkai ir vietiniai lenkai labai šmeižia lietuvius netik savo, bet ir anglų spaudoje. Geriausias anglų dienraštis čia yra "The Wisconsin News", reda guojamas A. Brisbane, žinomo amerikony rašytojo. Tame laikraštyje neseniai tilpo straipsnis (iškarpa gavome — Red.), parašytas jauno lietuviu Justino Bankaus. Straipsnelyje užtariama lietuvių teisės ir peikiama lenkų nuoznumas. Garbė lai bunu Justinui Baukui už pasidarbavimą.

— Reporteris.

JAUNIMO SKYRIUS.

Iškeliavus iš Tėvynės.

(Iš vėlonės Igno Naruševičiaus
Neužbaigtų Eilių).

Pasirengus man keliauti
Baltos duonos paragauti,
Mano sesė melynakė
Pasišaukus štai ką sakė:

“Kamgi reikia tau svajoti,
Kur tau eiti ko jieškoti,
Broli, jeigu susiprasi,
Tai Tėvynei laimę rasi.

“Zemė mūsų juk derliga —
Argi butų išmintinga,
Ją palikus, kur keliauti
Ir pas svetimus vergauti...”

“Čia namie tu esi ponas,
Kaip karalius, koks valdonas,
Čia be tavo sutikimo
Nieks neduoda paliepimo.

“Visi tave gerbia, myli,
Šeimynėlė klauso, tyli,
Gyveni čion sau be baimės,
Argi didesnės reik laimės!

“Jeigu manes neklausysi,
Pats po laikui pamatysi,
Kad tu laimę čion turėjai,
Tik gyventi nemokėjai.”

Nors sesutė spėkas dėjo,
Atkalbėti negalėjo, —
Atsčiau: ar tu patyrus,
Kad mokinti nori vyrus.

“Visi vyną tenai semia,
Ir aš eisiu į tą žemę,
Širdis mane tenai traukia
Žinau, laimė manęs laukia.

“Aš, sesute, turiu valią,
Ir prie laimės žinau kelią,
Aš surasiu ir tą žemę,
Kur ne vienas furtus semia.
“Ten ta laimė manęs laukia,
Delto mano širdis traukia,
Kad skubėčia į tą šalį,
Kur pralobti kožnas gali.”

Atsiskyrus nuo tėvėlių,
Nuo sesutės nuo brolelių
Atkeliavau aš už jurių,
Kur ta laimė, jieškau, žiurių?

Jieškau draugo ir kaimyno —
Kur ta laimė, gal jie žino,
Ir suradęs juos aš klausiu,
Kada darbą kokį gausiu?

Šaltai tarė mano draugas,
“Su tavim bus tikras vargas —
Tiesa, darbo čia netruksta, —
Ar matai, tie dumai ruksta.

“Ten liejyklos geležinės,
Ten reik dirbti iš krutinės,
O tu, drauge, juk nepratęs,
Sunkaus darbo nesi matęs.

“Anglų kalbą kad moketai,
Gerą darbą gaut galėtai,
Čion gilioja amatninkas,
Bet tu esi ukininkas.

“Delto laimės čion nerasi
Vargsi, dirbsi kol paprasi”...
Kalba draugo man netiko —
Nes atvykau be skatiko...

Paprasčiau aš jo malonės,
Kad priglaustų iš kelionės;
Mielai draugas prižadėjo,
Su kaimynu pašnekėjo.

Ir gavau gyventi vietą
Pas jo artimą susiedą.
Naujoj vietoj apsistojau,
Visą naktį nemiegojau.

Geismo laimės išvarytas
Laukiu, kad nušvistų rytas,
Šeiminkė, klausau, kyla,
Drumsdama naktinę tylą.

Už valandos garsiai šaukia
Vyrai, pusričiai jus laukia.
Drabužius aš užsidėjau,
Į virtuvę nuskubėjau,

Užsikandęs, iš virtuvės
Greitai bėgau prie dirbtuvės,
Radau draugas manęs laukia
Ir pamatęs moja, šaukia.

Tarė, “bosas jau nuėjo
Ir tau darbą prižadėjo...
Sunkiai dirbt reiks, nuolankauti,
Laisvės, laimės neragauti.”

Baltimore, Md.,
1919.

LAIKINŲ SOSTINĖJ.

Apsiniaukęs Kaunas mūsų
Ukuos bokštai jo paskendo, —
Gal pavojaus yr nuo prūsų,
Kad jisai taip nusigando?

Kas, ne jau viltis prazuvo,
Kad taip baisiai jis nuliudęs,
To pas jį seniai nebuvo, —
Ko jis nori, ko paniures?

Ko nuliudę jojo sunųs,
Vaikštinėja po Alėją,
Bene jie baisesi siaubunus
Ant galvų nun parėgėjo?

Ko nuliust, — juk turit vadą?
Didį armijos didvyrį!
Kiek Tėvynėj priešų rado,
Jis visus nutilt prispyrė!

Taigi, ko nuliudęs Kaunas,
Ko jo murai ukuos skęsta?
Jei jis buvo šviesiai šaunas, —
Ko dabar taip liudnai gęsta?

“K. Ž.” — Tyslevas.

JUOZAS KAČERGIUS.

Kalinio Užrašai

(Tąsą).

Mūsų paskutinės dienos Kalvarijos
kalėjime.

Mes keturi išbuvome Kalvarijos ka-
lėjime arti po du metus: broliai Matulai-
čiai, Čėsna ir Kačergius, o Minkevičius, tas
didelės energijos senelis, nebeiškentė sun-
kaus kalėjimo režimo ir gavo pamišimą
proto, kai yra pasakyta “Sietyno” istori-
joje.

Ant galo po dviejų metų kankinimo,
pirmiausia suteikė mums žinią artimiausi
mūsų giminės apie galutiną nuosprendį,
apie kurį kiek vėliaus pranešė ypatiskai
kalėjimo viršininkas, Stavinskis.

Taigi prie kalinimo dviejų metų, mi-
nia vidurinių dalykų, drauge su
justicijos, pridėjo mums keturiems po tris
išstrėmimo Viatkos gubernijon.
Mes priversti būvome keliauti Rytų Rusi-
jon, šaltan šalin.

Pranas Matulaitis, jo brolis Andrius,
Čėsna ir aš sutarėme drauge keliauti
Viatkos gubernijon. Mums visiems Ry-

tų Rusija buvo “terra incognita”, (nežino-
ma šalis).

Pirma, negu mus paluosavo iš kalėji-
ne, mes turėjome laimę susitinkti sie-
nose Kalvarijos kalėjimo su kategorij-
sietyniečių, kurie buvo pasmerkti šešiem.
mėnesiams kalėjimo į “Kresty” Petrapilė-
je prie darbo. Bet su jais mes neilgai pa-
gyvenome Kalvarijos kalėjime. Pakako
mums vienos nakties ir pusės dienos pasi-
matymo su draugais nelaimėje. Mus vi-
sus patalpino viename kambaryje, kuria-
me kalbėjomės, dainavome ir pabaigėme
vakarą skaitymu poezijos A. Mickevičiaus
“Grażina”.

Ant rytojaus mus keturis: Matulai-
čius, Čėsna ir Kačergius iš kalėjimo nuve-
dė pas pavieto viršininką, kurio pagelbi-
ninkas oficialiai perskaitė del mūsų nuos-
prendį: mes turime išvažiuoti ant trijų
metų Rytų Rusijon savais kaštais, o del
sutvarkymo naminių reikalų buvo del mūsų
duota tikta septynios dienos.

Kelionė Rusijon.

Po septynių dienų gavome maršrutą
popieras (prochodnoje sviadetelstvo); ap-
sirupinome reikalingais kelionės pinigais
ir tokiu būdu išsirengę, keliove linku
Rytų Rusijos. Iškeliauvome iš Pilviškių
nedidelio Suvalkijos miestelio, Viatkos
gubernijon.

Kadangi tai buvo auštant pavasariui,
tai oras, kaip paprastai pavasaryje, buvo
labai nepastovus. Vietomis galima buvo
matyti daug sniego, kuris nuo saulės spin-
dulių tai tirpo, — tai vėl — šalo. Naktys
šaltos ir tankus lietus su sniegais teikė
mums nesmagią kelionę.

Keliaujant gilyn Rusijon vis matėsi
daugiau ir daugiau sniego ant laukų.
Oras kas kart ėjo šaltyn. Smolenske dar
matėsi rogėmis. Maskvoje ir Kazaniuje
buvo daug sniego ir važinėjo vežėjai taip-
gi rogėmis.

Iš vietos mes išsirengėm kelionėn ke-
turiese, bet privažiavus Smolenską, Jonas
Čėsna dėlei nežinomos mums priežasties
apleido mūsų kompaniją ir su visais daik-
tais persikėlė į kitą vagoną. Čėsna ant
Smolensko stoties, buffete surado sau tin-
kamesnį už mums draugą su kurio pagel-
ba pernešė savo daiktus į kitą vagoną.
Iš Smolensko atvykome į Maskvą. Jau se-
niai Maskva yra pagarsėjus žudikais - va-
gimi. Maskvoje mums reikėjo persėsti į
kitą trukį, kuris turėjo mus pervežti Ka-
zaniaus stotin. Bepersėdant netikėtai
Čėsnai pavogė didelę valizą su daugeliu
daiktų, kuri kaip jis apkainavo, buvo ver-
ta apie penkis šimtus rublių. Nors Čės-
na tuojaus puolėsi jieškoti, bet be paseki-
mių. Jis kreipėsi ir prie žandarų ir prie
stoties administracijos, bet tai nieką ne-
gelbėjo, valiza su daiktais dingo, kai ug-
nyje. Matomai Čėsna susiprato ir pasimo-
kino, nors ir vėlai, bet geriaus vėlai, ne-
gu niekad. Iš Maskvos vėl keliove vi-
si drauge idant ant toliaus išvengti ir ge-
riaus apsisaugoti nuo nelaimių. Maskvoje
truputį užtrukome ir atlankėme kelis lie-
tuvius-studentus: Joną Mašiotę, Liudviką
Ciplijauską, Juzą Brazaitį ir kitus Prano
Matulaičio pažįstamus.

“Prekyba” Limonais.

Potam iš Maskvos į antrą parą pasie-
kėme didelį totorių miestą ant upės Vol-
gos, Kazanių. Kazaniuje išgirdome, ka-
Viatkos gubernijos daugelis pavietų yr-
apimti ligos “cingos”, kuri geriausia paga-
doma naturale limonų rūkščia.

Čėsna mums patiekė tokį sumanymą
Kazaniuje nupirkti limonų, o potam ke-
liaujant per miestus Viatkos gubernijos
galima bus parduoti ir pasipelnyti. Ir te-
kiu būdu galėtų lengvai apmokėti mūsų
kelionę arba bent pigesnė butų. Mes prie-
šinomės ir nenorėjome sutikti su Čėsno
patiektu sumanymu.

Kadangi Rytų Rusija mums nebuvo
žinoma, o ypatingai labai mažai mum
buvo žinomi pirklybos dalykai, tikta del

to mes tris priešinomės ir nebenorėjome
prisidėti prie minėto sumanymo.

Čėsna nepaliovė visą naktį kvaršinęs
mūsų galvų su limonais ir dideliu pelnu.
Jis norėjo viens sau nupirkti keletą skry-
nialių (jaščikų) limonų ir padaryti bandy-
mą pirklyboje Rytų Rusijoje. Beklausant
Čėsnos, galų gale ir mus paėmė akvata
nors dalinai prisidėti prie pirkimo limonų.
Taigi mes tris prisidėjome prie pirkimo
limonų, nors sutikome paimti tikta labai
mažą dalį. Čėsna vienas nusipirko tris
skrynutes, apie šešis šimtus limonų, o
mes tris paėmėme tikta tris tuzinus, su
tuomi aprokavimu, jeigu nesiseks par-
duoti, tai mes pats galėsime suvartoti.

Ir teisybė. Reikia prisipažinti, kad su
limonais mes laimėjome, “kaip Zablackis
ant muilo”. Mes negražiai apsipirkome.
Atvykę Viatkos gubernijon, mes galėjome
gauti tuos pačius limonus daug pigiaus,
negu mes pirkome Kazaniuje. Ir parduoti
nupiktus limonus nebebuvo galimo be
didelių nuostolių. Ir taip, parsėjo tie li-
monai suvartoti kelionėje prie arbatos.
Bet kadangi Čėsna turėjo labai daug li-
monų prisipirkęs, kurie kelionėje pradėjo
gesti, tai jam parsėjo juos tankiai perrin-
kti ir sugedusius mesti laukan. Kada mes
pasiekėme pirmą pavietinį miestą Viat-
kos gubernijos, Čėsna liko tikta apie ke-
li sveiki limonai. Iš mūsų nepasisekimo
pirklyboje, turėjome daug juoko. Čėsna
dėlei tos priežasties Malmiežyje nuo mūsų
atsiskyrė ant visados.

Tremtiniai, Purvynas ir Činauninikai.

Kelionė išstrėmiman buvo labai pras-
ta, o ypatingai Viatkoje gubernijoje. Bu-
vo kaip tikta pati pradžia pavasario, tai
yra patsai palaidinys. Nebe galima buvo
keliauti nė rogėmis, nė ratais. Noroms-
nenoroms reikėjo yrtis tarpais rogėmis,
tarpais ratais. Ant galo šiaip taip pirmiau-
sia pasiekėme pavietinį miestą, Malmiežį,
Viatkos gubernijos.

Pagal parėdimą valdžios reikėjo mu-
ms Malmiežyje pasirodyti pavieto virši-
ninkui, kuris turėjo nurodyti mums vietos
išstrėmimo. Čėsna, kaip jau minėjau aug-
ščiau, sužinojęs savo vietą išstrėmimo, tuo-
jaus apleido Malmiežį ir vyko į Volinską,
paskirton vieton išstrėmimo. Matulaičiai
į paskirtas vietas išstrėmimo nebe galėjo
keliauti, nes keliai buvo neišbredami. To-
kiu būdu Matulaičiams po kelionėi parsė-
jo ilsėtis apie porą savaičių Malmiežyje.
Mat turėjo laukti navigacijos ant upės
Viatkos.

Malmiežyje laike pasimatymo su pa-
vieto viršininku tarp Matulaičių ir pavie-
to viršininko įvyko aštrus apsikeitimas
frazėmis dėlei menko nesusipratimo. Mat
pavieto viršininkas nenorėjo patarpini-
kauti tarp Matulaičių ir gubernatoriaus,
Klingenbergio, žinomo iš Kražių istorijos.
Bet kadangi Matulaičiai kategoriškai už-
reiškė pavieto viršininkui, kad jie į pas-
kirtus išstrėmimo miestus nukeliauti nebe-
gali, pakol neprasisdės navigacija ant
Viatkos; ir podraug pareikalavo, kad pa-
vieto viršininkas susižinotų su gubernato-
riumi apie tuomlaikinį palikimą Matulai-
čių Malmiežyje. Matulaičiai ant ryto-
jaus gavo žinią, kad palikti iki pradžia
navigacijos Malmiežyje. Tokiu būdu pir-
mas dienas išstrėmimo Matulaičiai ir aš
turėjome perleisti Malmiežyje. Čion tuo-
jaus suradome tremtinių koloniją. Trem-
tinių kolonija buvo skaitlinga, kurioje tu-
rėjome laimę pasipažinti su Rusais trem-
tiniais, ištremtais Viatkon gubernijon už
nelegališką literaturą ir agitaciją tarp
fabrikų darbininkų. Tarp rusų tremtinių
Malmiežyje įžymiausius pažinome. Pir-
mas tarp tremtinių rusų buvo Nikolai
Veličkin, sūnus popo, studentas - gamti-
ninkas, Maskvos universitetė, kuris jau
buvo ištrėmtas trečiu kartu už priešariš-
ką agitaciją tarp darbininkų ir už prilai-
kymą “nelegališką” dabininkišką litera-
tūros.

(Toliau bus).

"SANDARA"**"THE LEAGUE"**The Organ of the
LITHUANIAN NATIONAL**LEAGUE OF AMERICA.**

Editor

KASTANTAS NORKUS

Business Manager

M. J. DAMIJANAITIS

Yearly Subscription:

To the United States \$2.00

Six months \$1.00

To Foreign Countries \$2.75

SANDARA**AMERIKOS LIETUVIŲ TAU-**
TINĖS SANDAROS ORGANAS

Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00

" " (Užsieniuose) \$2.75

Pavienia numeris 4c.

SANDARA

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter Janu-
ary 14, 1914, at the Post Office at B-
oston, Massachusetts, under the Act
of March 3, 1879.**NAUJI METAI.****Užbaigus 1919-tus ir Prade-**
dant 1920-tus metus.

Sandariečių veikimas vi-
sose Amerikos lietuvių kolo-
nijose 1919-tuose metuose
apreiškė Amerikos lietuvių
meilę linkui savo tėvų šalies-
Lietuvos ir tą meilę darbaus
patvirtino.

Atskleiskime ALTS.organo
lapus už 1919-tus metus, o
pamatysime, kad visur ir
visuose darbuose dėl Lietu-
vos labo daugiausia pasi-
dARBavo sandariečiai. Dau-
gelyje kolonijų vien tik san-
dariečių dėka tapo surinkta
ir pasiųsta aukos badaujan-
čių Lietuvos žmonių šelpi-
mui ir kovos už Lietuvos
laisvę rėmimui.

Lietuvos neprigulmybės
klausimo populiarizavime
Amerikoje, taipgi daugiau-
sia pasidarbavo sandariečiai
per savo įstaigas ir atskirai.
Steigime ir užlaikime lie-
tuvių kalbos ir rašybos mo-
kyklų neturėjusiems progos
to išmokyti Lietuvoje 1919-
tais metais taipgi puikiai at-
sižymėjo sandariečiai.

Pernai buvęs šimtinis, o
šymet tukstantinis ALTS.
narių skaičius baigia nuosa-
viai įsigyti spaustuvę ir lei-
džia ALTS.organą, kuris
veda nenuolaidžią kovą
prieš visus Lietuvos liaudies
laisvės priešus ir skleidžia
apšvietą bei politinį susipra-
timą lietuvių miniose.

Šie metai sandariečiams
buvo sunkūs, vienok darbo
vaisiai yra džiuginanti, nes
blėdingiausias erškėčiai iš
Lietuvos laisvės tako jau ap-
kapoti.

Su Naujų 1920-tų metų
pradžia visi sandariečiai ir
sandarietės imkimės savo
programoje užbrizto dar-
bo su nauja energija, o mu-
sų eilės umu laiku žymiai
padidės ir mūsų darbo vai-
siais kovoje už Lietuvos
liaudies laisvę ir skleidime
ALTS. idėjų Amerikos lietu-
vių tarpe — galėsime pasi-
didžiuoti ir turėsime kuom
pasidalinti su savo broliais
— karžygiais, susitikę lais-
voje, demokratinėje ir viso
pasaulio pripažintoje Lietu-
vos respublikoje.

"Darbininkų Gyvenimas"

"Sandara" tik-ką gavo iš
Kauno No. 10 "Darbininkų
Gyvenimo", savaitinio laik-
raščio, leidžiamo "Profesiji-
nės Sąjungos Centralio Biu-
ro." Tai yra 8 pusl. ant ža-
lios popieros išspausdintas
laikraštis. Viršuje pasaky-
ta: "Lietuvių kalboje laida"
atskiro No. kaina 50 skati-
kų. Redaguoja redakcijos
komisija.

Pirmoje vietoje minėto
numerio yra toksai obalsis
padėtas stambiomis raidė-
mis per visą puslapį:

"DOMĖ!

"Jei profesinė sąjunga
darbininkų kovoje už med-
žiaginio buvimo gerinimą pa-
rankiausia organizacija, tai
darbininkų spauda toje ko-
voje geriausias įrankis prieš
visus buržuazinės parsidavė-
lės spaudos šmeižtus ir mė-
lus! Užtat: nesigailėk skati-
ko ir nešk į darbininkų
Spaudos Fondą!"

Sykiu mums tapo prisiųs-
tas ir 7-tas numeris "D. G.",
bet ne lietuvių, tik žydų
kolboje.

"D. G." stovi už tai, kad
ginklo pagelba būtų išvyti
iš Lietuvos lenkai, bermon-
tininkai ir kiti ginkluoti
priešai.

"Sandaros" skaitytojams
paduodame įdomesnes ži-
nias iš "D. G."

Apžvalga.

"Veik visose Lietuvos
kariuomenės dalyse skiria-
mi anglai instruktorai ka-
rininkai. Lakunai instruk-
torai ir anglai užkviesti.
Ruošama atidaryti genera-
linio štabo karininkų akade-
miją, ją vesti užkviesta 11
anglų karininkų."

Mums teko patirti, kad
anglai pageidauja Lietuvos
kariuomenėi užimti Dvins-
ką.

Antantos (talkininkai)
jau uždraudė pliekti Ber-
monto-Golco valkatų gaujas.
Sako, reikalinga ramybė,
kad vokiečiai sėkmingai
kraustytųsi iš Lietuvos. O
dėl to, kad ji skubėtų apleis-
ti Lietuvą, labai nematyti.

Lietuvos kariuomenė
smagiai apkulė Bermonto
gaujas ties Šiauliais ir užė-
mė Radviliškį, čia ir didelį
karo grobį laimėjo. Dabar
Antantos misija reikalauja,
kad karo grobis ir Radviliš-
kis vėl būtų atiduotas Ber-
montui.

Iš Liet. Darbininkų Gyveni-
mo.

VILKAVIŠKIS. Be žė-
mės ukio darbininkų čia dar
streikavo siuvėjai. Jų strei-
kas tęsiasi 6 savaites ir bai-
gėsi darbininkų laimėjimu.
Odos darbininkai streikavo
tik dienos puse, darbdaviai
jų reikalavimus išpildė.
Duonkepai ir konditeriai ir-
gi streiką laimėjo. Visus
tuos streikus suruošė darbi-
ninkų sąjungos. Dabar į

vesta 8 valandų darbo diena.
Darbininkus darbdaviai gali
samdyti tik su sąjungos ži-
nia, taipgi su jos žinia darbi-
ninkai nuo darbo liuosuoja-
mi. Darbininką nuo darbo
liuosuojant turi jam už 2
savaites užmokėti (o delko
ne už 2 mėnesiu? Red.).
Pirmiausia 1 kategorija gau-
davo algos 130 rublių į savai-
tę, o dabar gauna 150 rublių.
2 kategorija gaudavo 80
rub., o dabar gauna 100
rub. 3 kategorija seniau
ėmė 60 rublių, o dabar 80
rublių. Duonkepai bent
kiek mažiau gauna, butent:
1 kateg. 100 rub., seniau gau-
davo tik 60 rublių, 2 kateg.
75 rub., pirmiausia imdavo tik
35 rub. Užtat nuo darbo
liuosuojant duonkepai gau-
na už 6 savaites.

RUDAMINA. Seinų ap-
skr. Vietos dvasiškieji tē-
veliai dar šių metų pradžio-
je, naudodamiesi dvarų dar-
bininkų upo pakilimu, suor-
ganizavo apielinkę apie
20 suviršum dvarų darbinin-
kų į krikščionių darbininkų
draugiją. Darbininkai, pasi-
naudoję organizacija, dar
pavasaryje kėlė dvaruose
streikus ir iškovojo žymų
ordinarijų padidinimą. Da-
bar šių dvarų darbininkams
mokama: po 25 pudus rugių,
6 p. kviečių, 18 p. miežių, 18
p. avižių, 6 p. žirnių—grūdais
ir 540 markių pinigais ir me-
tus.

Pastaruoju laiku, iškilus
Vilkaviškio apskrityje dvarų
darbininkų streikui, draug-
ija išsiuntė į Vilkaviškį sa-
vo delegatus pasiteirauti,
kaip tenai darbininkai orga-
nizuojasi ir kovoja už savo
buvį. Pagrįžus delegatams
ir papasakojus, kad Vilka-
viškio apskrities dvarų dar-
bininkai yra stipriai susior-
ganizavę į bendrą visiems
darbininkams profesinę są-
jungą, kokios visur Lietuvoje
kuriasi, "krikščionių"
draugijos nariai pradėjo
bruzdėti, kad susijungus su
Vilkaviškiečiais savo drau-
gais į bendrą profesinę są-
jungą ir nusikratyti nuo sa-
vo pečių neprašytą dvasiš-
kųjų tėvelių globą. "Tėve-
liai" pamatė, kad jų ištikli-
mos avelės gali pabėgti iš
"krikščioniškojo užtvoro",
išsijuosę dabar važinėja po
dvarus ir įkalbinėja darbi-
ninkas, kad jie neišklystų iš
kelio ir neužsimanėtų įkur-
ti pas save bendrą su vilka-
viškiečiais profesinę sąjun-
gą.

Tik kažin, ar darbinin-
kai pamatę pagalios, kad ne
tuo keliu jie nuėjo, duos tū-
giau save mulkinti tiems vil-
kams avių kailyje?

KAUNE lapkričio 25
dieną 7-8 val. vak. profesini-
jų Sąjunga Centraliniame
Biure komendanto atsiųstas
kareivių burys drauge su
karininku ieškojo kokių tai
agentų agitatorių. Visi
tuo metu susirinkę darbinin-
kai buvo iškrėsti.
Niekio įtariamo neresta.
"D. G."

Iš A.L.T.T. Raštinės.

Posėdis Gruodžio 16: Iš pranešimų
Tarybon: 1) Išpildomasis Komitetas,
p. Vinikaitis persiunčia visą pluoštą
dokumentų, susidedančių iš nuorašų
rezoliucijų ir protestų įvairių Lietu-
vos miestų ir miestelių priešais Lie-
tuvos puolikus ir Aliantus, kurie lei-
džia Lietuvą naikinti. 2) Visas pluoš-
tas dokumentų ingaliavimu nuo Lietu-
vos valdžios Amerikos Brigadai, ir
šiosios Brigados štabo sąrašą. 3) Ka-
belis per Londoną sekancio turinio:
"Musų kariuomenė netoli Jonišio su-
ėmė 150, o užmušė 300 vokiečių. Mu-
sų nuostoliai — 30 užmuštų ir 100 su-
žeistų." 4) Nurodymai iš Washingto-
no, kad tula musų spaudos dalis
("Draugas" ir kiti) pradeda vesti
Lietuvos valdžiai priešingą agitacija,
skleisdami neteisingas žinias apie
Amerikos Brigadą. 5) Chicago's Lie-
tuvių Taryba kviečia Militarę Misi-
ją ir kun. Zilių Tarpusvenčiais į Va-
karus nukeliauti. 6) Laiškas nuo
"Latvija Biuro", kurį žinodina, jo-
gei vyriausis Paštų Departamentas
per p. Praeger praneša, jogei Ame-
rikos valdžiai bus labai matonu su
Latviais ir Lietuviais tartis dėl
siuntinių Latvijos ir Lietuvos atida-
ryme. 7) Telegrama ir raportas nuo
p. Žiurio, kuris nuvažiavęs Chicago
negalėjo su L. Varpo Komisija susi-
tarti dėl Lietuvos pinigų išsiuntimo.
8) Centralio Komiteto pranešimas apie
naujai išrinktus musų Tarybon joje
atstovus: A. Steponaitį, V. F. Jan-
kauską ir P. Bukšnaitį. 9) Lietuvai
Gelbėti Draugija per Dr. Grafičią
priduoda smulkesnias apie menamųjų
laiškų suvelinimą ir jų netikrą infor-
maciją kryptį. 10) Lietuvių Bylos
naujas Washingtono išklauskimas ei-
na priremgamaiais žingsniais, ir pa-
kal kas yra tik abeloni politinė pa-
dėtis studijuojama bei prie visokių
naujų išsireiškimų rengiamasi.

Nutarimai: 1) Paaikėjus, jogei
Laisvės Varpo Komisija neiškū turi
nusistatymą prie Amerikos Lietuvių
Seimo buvusiųjų nutarimų ir prie
Lietuvos Neprigulmybės Fondo, iš-
rinkta Tarybos komisija šioje vyks-
nio išlygimui: A. B. Strimaits, P.
Ziuris, P. Jurgeliutė ir P. Norkus. 2)
Išpildomajam Komitetui per p. Vini-
kaitį interka reikalavimas: stengtis
išgavime sutartis tarp Lietuvos ir
Suvienytų Valstijų valdžią, idant bu-
tų veikiai atidaryta kelias pakelių
(parcel post) Lietuvon siuntinėme
tam tikrais tinkamais keliais. 3) Su-
kelime \$25,000 reikalingųjų pinigų
Lietuvos Delegacijos Konferencijoje
užbaigtinųjų darbų tvarkom suvedimui,
nutarta: kreiptis į gerų Lietu-
vių kolonijas, kurių surašas čionai
sustatytas ir į tāsias apvažinėjimui
išrinktas ir išsiųstas p. P. Žiuris. 4)
Padaryta patarymas Lietuvos Neprigul-
mybės Fondui, kad kuoveikliausiu
pasamdytų žmogų, kuris keravytų
nuolatinių vajų aukų Lietuvos neprigul-
mybės judėjimui. 5) Pagarsinti
laikraščiuose atsišaukima, jogei re-
ikalaujama jaunų ir energingų veikė-
jų Lietuvos neprigulmybės reikaluose.
Parinktiems žmonėms bus mokama
alga sulgy susitarimo su LN. Fondu.
Prašame veikiai atsišaukti į Tarybos
sektorių: J. O. Širvydas, 120 Grand
St., Brooklyn, N. Y. arba į LN. Fon-
dą: Miss P. Jurgeliutė, 307 W. 30th
St., New York City.

Pridėtinė Informacija: Lietuvos Fi-
nansinė Misija, susidedanti iš: p.
Jon. Vileišio, buvusio Finansų Mini-
sterio ir Majoro P. Žadeiko, pribuvusio
iš Lietuvos išsėdo New Yorko
uošte Gruodžio 18, atkeliavę ant la-
vo "Lafayette". Su jais atvažiavo p-
lė Babickaitė, kuri misijoje nėra inkor-
poruota. Ji yra artistė ir važinėš po
Amerikos Lietuvių kolonijas davinėda-
ma koncertus. Svečius pasitiko
New Yorko Lietuviai veikėjai. Tuom-
tarpu misija apgyveno Waldorf Astoria
Hotel. Adresas: Lithuanian
Mission, Waldorf Astoria Hotel, New
York City.

Posėdis Gruodžio 23: Pranešimai
Tarybon: 1) Atsilanko pakviesti po-
sėdin Lietuvos Misijos nariai, gerbia-
mieji p. Jonas Vileišis L. M. pirminin-
kas ir Majoras Paulius Žadeikis. Ta-
rybos susirinkimas pasveikina bran-
gius iš Lietuvos svečius ir pirmuti-
nius Lietuvos Respublikos ingaliotus
atstovus atkeliavusius Amerikon.
Atsakydami pasveikinimam svečiai
prakalba po keletą žodžių. Jonas Vi-
leišis sako: "Mes atkeliavome ne
kaipo kokios partijos nariai, bet kai-
po naujai susikurios Lietuvos Val-
stybės pasiuntiniai. Musų atvažiavi-
mo tikslai jau yra žinomi Amerikos
Lietuviams iš Tamstų spaudos ir
pranešimų iš Lietuvos. Amerikos
Lietuviai per keles dešimtis metų
rėmė visus savo Tėvynės stambiuosius
reikalus, todėl mes esame pilnai
įsitikinę, kad ir dabar, kuomet Lie-
tuvos neprigulmybė reikia viso svieto
Lietuviams apginti, Amerikos Lietu-
viai musų tikslą širdingai parems
duosniai atsilieps į Lietuvos Respub-

likos atsišaukima, pirkdami Lietuvos
Paskolos Bonus. Sveikinu per Tam-
tas visus Amerikos Lietuvius ir pod-
raug Tamstų Tarybą". Majoras Ža-
deikis sako: "Malonu man pirmą sy-
kį patekti į Amerikos Lietuvių orga-
nizacijos susirinkimą. Kalbu, kaip
Lietuvos Respublikos armijos atsto-
vas ir sveikinu per Tamstas Amerikos
Lietuvius. Tamstos čionai Ameriko-
je per daugelį metų suauklėjote didė-
lę paramą dabar susikursiai Lietu-
vos Valstybei. Daug čia yra vyrų, ku-
rie jau pražilę besidarbuodami savo
Tėvynės labui, nors už tukstančių
mylių nuo Lietuvos gyvendami. Aš
priguliu prie jauniosios kartos, todėl
vardan Lietuvos armijos, ačiuoju
jums už padėjimą Lietuvai kariauti
už savo laisvę anais sunkiaisiais me-
tais. Jūsų Tėvynės Mylėtojų Draugi-
ja, kuri leido švietimo raštus patekda-
voti Lietuvon ir ne vienas iš musų jau-
nuolių uždegė širdį Tėvynės meilei.
Gelbėkite ir dabar tą pačią jaunuome-
nę, kuri stoja Lietuvos armijon savo
liuosybę ginti. Organizukitės į sa-
vo pradėtas kariuomenės kuopeles
ir parodykite Lietuvai, jogei Ame-
rikos Lietuviai supranta, kaip yra svar-
bus ir rustus šitas momentas musų
Tėvynės ateičiai." 2) Nuo Sandaros
praneša p. K. Norkus, jogei Lietuvos
Neprigulmybės Fondo skirta musų
Tarybon šie atstovai: A. B. Strimaits,
P. Norkus, P. Jurgeliutė, T. Pau-
kštis, F. Žavatkauškas, K. Maku-
revičius, P. Glemžytė, P. Purvis ir J.
O. Širvydas. 3) Amerikos Lietuvių
Mechanikų Sąryšis deleguoja musų
Tarybon šiuos atstovus: P. S. Vill-
mantas, V. Vaitkus, Juozas Kripaitis.
4) Kabelis per Londoną nuo Kap.
Bielskio skaitosi sekanciai: "Latvii
politika — militarė misija Kaune,
svarstant ekonominius klausimus, su-
tiko veikti iš vieno prieš vokiečius.
Lenkų vėžimas link Kalvarijos ats-
tūmtas, bet jis traukia ant Alytaus.
Musų kariuomenė pasiryžus koviti su
nagaiis ir dantimis, jeigu reikės." 5)
Chicago's Lietuvių Taryba kreipėsi
Išpildomajam Komitetan sekancias
reikalais: a) jie rengia savo sryties
atstovybę Lietuvon pasportus išrupin-
ti; b) praneša, kad Chicagoje buvo
nesusipratimai paleisti dėl Lietuvos
Militarės Misijos atstovė; c) jei bus
Lietuvių Bylos išklauskimas Washing-
tone rengiamas, jis parinko nuo savęs
komisijon: Adv. Kolis, p. Elias, p.
Hermanavičius, Adv. Bračiulis, p.
Bagdžianas ir vienas Lietuvos karei-
vis. 3) Nukeliauęs Naujojon Angli-
jon p. Žiuris duoda informacijas sukė-
limui \$25,000 Paryžių veikiai išsiųs-
ti.

Nutarimai: 1) Intekta Išpildomojo
Komiteto pirmininkui p. Vinikaičiui
telegramais susisiekti su Bostonu,
Cambridge, New Britain ir kitomis
kolonijomis dėl ruščios padėties
Lietuvos Delegacijos Paryžiuje, jei
amerikičiai negalėtų kabeluoti. 2)
Chicago's Lietuvių Tarybai pranešti,
jogei Majoras Žadeikis patikrto Lie-
tuvos Militarės Misijos svarbumą ir
kad priešingai gandai yra niekuo ne-
pamatuoti. 3) Lietuvių Bylos klausy-
mas ir pastangos gauti nuo Prez.
Wilsono audencijų vesti dabar eina-
muoju kursu. 4) Lietuvos Pašto mar-
kių pardavinėjimas ir jų Lietuvoje
ant pinigų, išmainymas privalo buti
lydimas su tam tikromis kvitancijomis
kurias Fondai patieks. 5) Per-rinki-
mas Amerikos Lietuvių Tautinės Ta-
rybos Valdybos padėta sekancio Ta-
rybos susirinkimo dienotvarkėn.

J. O. Širvydas,
Amerikos Lietuvių Tautinės Tary-
bos Sekretorius.

Buvusio A.L.T.S Prez.
Raportas.

ALT. Sand. 6-tam Seimui.
Lapkričio 20-22 dd., Waterbury, Conn.
New York City, Lapkr. 15 d., 1919 m.
Gerb. Atstovai!

Nors aš šiuo metu neesmiu jo-
kiu ALT. Sandaros Centro viršininku,
neigi jokių pastoviu komisijos nariu,
tačiau laikau savo pareigą pranešti
gerb. šio seimo delegatams, kas buvo
veikiama nuo pareito seimo iki 24 d.
Balandžio, 1919 m., t. y. iki diena,
kurioje aš tapau paliausotas nuo
ALT.S. Sekr. - Adm. pareigų ėjimo.

ALT. Sandaros 5-tas seimas, buvęs
Lapkričio 14-16 dd., 1918 m., So-
Bostone, mane išrinko Sandaros Pa-
rtijos Sekretorium - Administratorium
1919 metams, ir šitą vietą aš turėjau
užimti nuo Naujų Metų. Tačiau
iki Naujų metų man prisėjo baigti
eit pareigas Prezidento. Bet kada-
gi gerb. Jurgelionas, tuomaikinis
Sandaros Sekr.-Adm., turėjo daug
darbo prižiūrėti "Sandaros" admi-
nistracijos reikalų ir kartu turėdamas
daboti savo privatinį biznį, pregistam
darbdamas Sandarai be jokio už-
mokesčio, neįstengė vesti abelno su-
rašinėjimo Sandaros Partijos reika-
vose, ir todėl man reikėjo vesti visas
sandaros Centro raštines darbas, iš-

skiriant "Sandaros" adm. biznio rei-
kalus, kuriuos vedė ir tvarkė g. K.
Jurgelionas su pagelba g. Onos Liut-
kevičiūtės - Kerdiejienės).

Nuo praeito Sandaros seimo iki
mano rezignacijos diena sekanti svar-
besni reikalai tapo atlikti:

1) Tuojaus po seimui rezignavo
naujai išrinktas Sandaros prezidentas
g. V. K. Račkauškas, kurį buvo už-
tvirtinęs ir praeitas seimas; jo rezig-
nacija, kuri buvo paremta svarbiais
motyvais, tapo vienbalsiai priimta vi-
sos tuolaikinės Centro Valdybos. An-
tras kandidatas, g. J. Ambraziejus,
buvęs galutinose rinkimuose kandi-
datu į Sandaros prezidentus, irgi dē-
lei svarbių negalių atsisakė užimti
prezidento urėdą. Todėl neesant dau-
giau kandidatų, Centro Valdyba krei-
pėsi į gerb. Dr. Šliupą, prašydama,
kad jisai priimtų kandidatūrą į San-
daros prezidentus. Dr. Šliupas per-
matydams dalykų stovį, priėmė kan-
didatūrą ir vienbalsiai tapo išrinktas
Sandaros prezidentu

2) Praeito seimo buvo nutarta
kreiptis į daugiau pasiturinčius san-
dariečius prašant paskolos Sandaros
spaustuvės "morgičių" išpirkimui.
Seimo protokole buvo įvardyti gg.
M. Bučinskis, T. Paukštys ir J. Skri-
tulskas. Prie g. Bučinsko kreipėsi
g. J. Ambraziejus, o prie g. T. Pauk-
ščio kreipėsi g. Dr. Šliupas ir nežū-
lilo pranešė, jog nei vienas iš juo-
diejų paskolos negavo. Gr. V. K.
Kačkauškas kreipėsi prie g. J. Skri-
tulskio ir iškarto pranešė labai džiū-
gančias žinias, buk g. Skritulskas
žadėjęs vienas duoti visą reikalingą
Sandarai paskolą. Tačiau prieš pat
Naujus Metus, gauta nuo g. Skritul-
sko žinia, jog jo finansiniai reikalai
taip susidėję, kad jis negalįs pasko-
linti Sandarai mažiausios sumos pni-
gų. (Vienok teko girdėti, jog kuom-
met vėliaus kreipėsi g. Dr. Šliupas
prie g. Skritulsko dėl minėtos pas-
kolos, tad gauta \$100.00).

Tuojaus po seimui aš pradėjau su-
sirašinėti su Chicago's sandariečiais
reikale paskolos Sandarai. Iškarto
g. Dr. K. Drangelis, kurio vardu su-
sirašinėjimas buvo vedamas, pranešė,
kad bus galima gauti paskola ir pb
dviejų mėnesių susirašinėjimo gauta
galutinas pranešimas, jog paskolos
Chicago's negalima gauti.

Taip dalykams velkantis, prisiar-
tino ir Nauji Metai, kuomet reikėjo
g. K. Pratapei išmokyti pirmutinę dalis
"morgičiaus" ir jis nieko nelaukdamas
kreipėsi į Dr. Šliupą reikalaudamas
pinigų. Tuomet Dr. Šliupas su-
žinojęs, jog paskolos negalima niekur
gauti, beveik reikalaudamas paėmė
\$100. nuo g. A. B. Strimaičio ir \$50.
nuo g. V. K. Račkauško, nuvyko Bos-
tonon, kur dadėjęs savo pinigų \$150,
paliko \$300, tuojaus užmokėti nors
dalį g. Pratapei, prižadėdamas trum-
po ateityje surasti ir likusę dalį
paskolos.

Situos reikalus smulkesniuose ži-
no g. K. Jurgelionas, per kurio ran-
kas šitos paskolos ir išmokėjimai ėjo.
Todėl neabejoju, kad jisai savo ra-
porte viską išdėstis smulkesniau.
Aš tad tik abeloni ruošias paminėti,
nes tas buvo pavesta Centro Valdybai
atlikti, ir todėl nebuvo galima apleis-
ti nepaminėjus mano raporte.

Užstojus Naujiems Metams, pasi-
baigė ir laikas mano prezidentavimo.
Nuo Naujų Metų aš užėmiau Sanda-
ros Sekr.-Adm. urėdą. Tačiau va-
žiuoti Bostonon prie "Sandaros" ne-
galėjau dėl sekancijų dviejų priežas-
čių:

1) Įvyko negalės mano šeimynoje,
ir 2) nebuvo gauta Sandaros "morgi-
čių" išpirkimui reikalingos paskolos,
mat pereitame Sand. seime, renkant
Sandaros Sekr.-Adm., aš apsiėjau
važiuoti-kraustyti Bostonon tik tuom-
et, jei iki Naujų Metų bus surasta
Sandarai paskola nors \$1,500.00.
Taigi negalint kraustyti Bostonon
tuojaus po Naujų Metų, buvau norė-
jęs tuojaus rezignuoti iš Sekr.-Adm.
urėdo. Tačiau tuo tarpu neesant
tinkamo žmogaus šitam urėdui ir ap-
siėjus g. Jurgelionui "Sandaros"
Adm.- reikalus prižiūrėti ir toliaus aš
sutikau palaukti su rezignacija ir
vesti po senovei abelonus Sandaros
Partijos susirašinėjimus, kot atsisiras
tinkamas žmogus šitam urėdui.

Tokioje tvarkoje Sandaros reikalai
tęsiasi iki 12 d. Gegužio, kuomet su-
grįžo iš kariuomenės gerb. J. Ker-
diejus, kuris priėmė kandidatūrą į
Sandaros Sekr.-Adm. urėdą ir tuojaus
pradėjo dirbti "Sandarai". Ir nuo
Gegužio š. m., jisai skaitosis einas pa-
reigas minėto urėdo. Nuo minėtos
dienos aš galutinau tapau paliausotas
nuo minėto urėdo pareigų ėjimo.

Apart minėtų dalykų, techniško ir
apčiuopiamo darbo atlikau sekanciai:
1) Sutaisiau ir vėliaus suredagavau
5 krivules Sandaros reikaluose.
2) Išrašiau įvairiuose Sandaros rei-
kaluose 128 laiškus.

3) Parašiau 3 straipsnius.
4) Pasakiau 4 prakalbas Sandaros
kuopoms.
Daugiau vertų pažinimo dalykų,

rodosi nėra. Tačiau jeigu praleidau ką nors nepamiršęs, kad gerb. delegatai malonės man tai atleisti.

Apie finansinius Sandaros reikalus, tikiuosi išgirsite iš gg. K. Jurgeliuno ir J. Kerdiejaus raportų, nes aš tų reikalų nevedžiau, todėl ir smulkmeniškos atskaitos išduoti negaliu.

Baigiant šį trumpą pranešimą, gerb. delegatai pavelis man karštai padėkavoti visai Centro Valdybai, su kuria man prisėjo drauge dirbti ir kuri visuomet tinkamai savo pareigas atliko, ypač Sandarą palaikius ir pastatius ją tinkamam papėdin. Taipgi širdingai dėkavoju "Sandaros" redaktoriui g. K. Norkui, g. K. Jurgeliunui ir g. J. Kerdiejiui už trisus Sandaros auklėjimą. Taipgi pagaliaus dėkavoju visiems sandariečiams, kurie finansškai ir kitomis išgalėmis rėmė Sandaros auklėjimą ir jos idealus lietuvių visuomenėje sklaidė.

Linkėdamas Sandarai skaisčios ateities, liekuosi.

Su gilia pagarba
S. E. Vitaitis,
Buves Sekr.-Adm. Sandaros Partijos.

Laiškas į Redakciją

Cleveland, Ohio.

Lapkričio 14, 1919.

Gerbiamoji Redakcija:—

Malonėkite artimiausiam "Sandaros" numeryje suteikti veitos šiam mano laišku, kuriame atitaisau "Dirvos" neteisingus įtarimus laikraščio "Sandaros" ir vietos sandariečių.

"Sandaros" No 40, buvau paskelbęs faktą, kad pora vietos vyrų, ne sandariečių, ėmėsi slaptai organizuoti New Yorkinės Tarybos skyrių Clevelande. Tas juodvėjų keistas darbas, stebino netik mane, bet ir kitus vietos sandariečius, nes aišku, kad būkoki naudinga darba dirbant, niekas nereikalauja slapytystės. Tas pamiršimas, apie slaptai organizavimą Tarybos skyriaus, nepatiko tiekviem vyrų — "organizatoriams" ir vienas iš juodvėjų "Dirvos" No. 39, skyriuje "nuo redakcijos", nulipino straipsnį istoriškų antgalvių: San-

dara — atsargiau su juodašimčiais." Nors tame straipsnyje tvirtinimai nėra augščiau melo ir tokiam prastą vardą pas žmones turinčiam laikraštyje tilpe, daug ką suklaidinti negali ir jį tai domos kreipti nevertėtų. Vienok, kad būtų žinoma "Sandaros" redaktoriui (kuriam "D." tą straipsnį taiko) ir sandariečiams vis tik reikia jį tuos neteisingus tvirtinimus atsakyti ir paaiškinti kaip ištiesio čionais dalykai yra.

"Dirva" turbūt bijodama, kad kartais kas neprašitarų, kaip apie jos "nuopelnus" praityje ir tulų vyrų, jos žecerių, veikimą dabar gasdina "Sandara". Girdi:

"Sandaros" redakcija, įsileisdama tokius raštus, prisideda ne tik prie ardyimo clevelandiečių tautininkų ir jų veikėjų vienybės, bet gali pasėti sūrūtę kokia kilo socialistų tarpe, kokia kilo klerikalų tarpe. O vien del ypatingumų. Pernai besidarbuodama "Sandara" padarė sekančius dalykus Clevelande: a) nusilpnino TMD. 20 kuopą ir jį dabar nei susirinkimų nestengia atlaikyti; b) nusilpnino Sandaros 18 kp. ir jį pasiliko tik aciu "Varpo" Chorui, kuris po jos čarterių veikia, c) supjudė tautininkus veikėjus, delei to SLA. 14 kuopa pateko visiškai bolševikų kontrolei; d) davė progą vyčiams sušukti: "Clevelandas mus!"

Taip, tai taip. Garsų žodžiai, nėra bausis — žodžiai, žodžiais pāsilięka. Bereikalingas gąsdinimas, kad buk "Sandara" talpindama vieno ar kito asmens rašimus iš Clevelando "prideda prie ardyimo clevelandiečių tautininkų ir veikėjų vienybės." Tą ardyimo darbą jau seniai atliko pati "Dirva" su savo redaktoriais. Jei šiandien "Dirva" dejuoja kad nėra vienybės, tai ji gali kaltinti tik pati save, o ne prikaišioti savo nuodėmes "Sandarai". Apie tuos "Dirvos" priekaištus pakalbėsim paeiliui, kaip ji pati juos sustatė.

a) Jei TMD. kuopa nusilpnėjo, tai kaltina "Dirva" už tai "Sandarą". TMD. kuopos "nusilpnėjimo kaltę priguli ne kam kitam, kaip tik pačiai "Dirvai". TMD. kuopa, kol ją valdė patįs nariai, buvo stipri ir narių skaičiumi ir pinigais izde. Bet atėjus kuopon "Dirvos" redaktoriais: Gedminui ir Karpavičiui dalykai atsimainė. Jų užmąnymais ir kurstymais, tuoj

kuopos išdas tapo beveik visai išstintas: pinigai išaiktoti delegatų pasivažinėjimui į New Yorką dešiniųjų šaukiamą seimą, (kuris jokios naudos veik neatnešė) ir pirmimui tulo dienraščio beverčių šerų. Prieš aikvojimą pinigų iš kuopos izdo buvo opozicija, bet "Dirvos" redaktoriai kurstė narius nepaisyti opozicijos — girdi, kaip greit pinigų išleisime, tai surengsime didelį vakarą ir pinigų kuopos izde bus dar daugiau. Nariai, patikėjo "didelio vakaro" busiančiomis pasekmėmis ir išaiktavo tuodviejų "Dirvos" redaktorių užmąnyms kuop. izda. Tada jiedu ėmėsi parodyti savo gabumus "didelio vakaro" surengime, kad išgelbėti nuo bankruto kuopą. Tą "didelį vakarą" rengti nutarė su perstatymu. Apie arti metus laiko, Karpavičius ir Gedminas, kaipo režisieriai mokino savo aktorius prieš veidrodį gestikuliacijos — mīmikos... Nariai nekantriai laukė kada tas visas užsibaigs. Pagaliaus sulaukė — praėjo tas "didelis vakaras". Apie patį perstatymą, čia nėra reikalo kalbėti. Gi kuopos izdui iš to "didžio vakaro" pasidžiaugti nebuvo galima, nes reikėjo padengti deficitus, kuriuos davė tas "didysis vakaras"... Na, matote, pats: Karpavičius ir Gedminas veikė TMD. kuopoje ir kaip tas jų veikimas privedė prie to kad nelengva buvo kuopai mėnesinius savo susirinkimus atlaikyti, tai tuodu abu "veikėjų" nustotų j kuopos susirinkimus lankęsi — turbūt sarmatinasi. Vienok dabar nesarmatina savo darbo pasekmes versti ant "Sandaros". Lengviausias budas yra savo kaltes krauti ant kito pečių. Kaip ten nebutų, su TMD. kuopa dabar dalykai tvarkosi ir jį netik susirinkimus atlaiko, bet ir veikia kiek yra galima ir lai nemano Karpavičius jai grabą įsiulyti.

b) Sandaros kuopos silpnėjime irgi "Dirvos" ir jos redaktorių nuopelnas. Įsigijus Sandarai organą "Dirva" tuoj lėmė Sandaros organui žlugimą skelbti, agituoti kad "tokiuose laiknuose" mėtoma pinigai organo steigimui. Ta "Dirvos" agitacija nuėjo taip toli prieš Sandaros organą, kad jau gana kantrus p. Vitaitis, tuolai kinis Sandaros prezidentas neiškentė nereagavęs į "Dirvos" kurstymus prieš Sandarą ir jos organą. Vietos sandariečiai ignoravo tuos "Dirvos"

rašinius, ignoravo, ir gana gausiai aukavo organo pirkimui. Negalėdama ramiai j tai žiūrėti "Dirva" ėmėsi vietos sandariečius dalinti į "tikruosiuos" ir "netikruosiuos", kad tuo budu uskiviršinus. Iš to pasekmių irgi nebuvo, tada vienas iš redakcent Karpavičius, atėjo j kuopos susirinkimą kurstyti prieš organą ir jos redaktorių. Nerado sau pritarėjų, nes kuopa buvo organo redaktoriaus darbu patenkinta. Karpavičius savo pakeltą kovą prieš Sandaros organą pralaimėjęs, daugiau j kuopos susirinkimus lankytis neturėjo drąsos. Dabar nors ir nepriguli prie Sandaros organizacijos, bet vietos sandariečiams ramybės pavydi ir gasdina "juodašimčiais", "tamsiomis ypatomis" ir kitais toligiais savo patologikos vaidentuvės išsvajotais baubais. Tad netik vietos kuopos, bet ir visos Sandaros organizacijos silpnijimui daug pasidarbavus "Dirva", tegul ir pasiima savo užsipelnytą garbę sau, o ne siulo "Sandarai".

c) Kad SLA. vietinėje kuopoje įsigalėjo bolševikai, tai sulig "Dirvos" kalta irgi "Sandara". Puiki logika, kurios ištikro galėtų pavydėti dviejų metų vaikas. Pernai, kaip SLA. 14 kp. vedė sandariečiai, tai jokio ten bolševizmo įsigalėjimo nebuvo. Buvo palaikoma kiek galint geresnė tvarka kuopoje. Na, bet "Dirva" nebuvo patenkinta kam SLA. 14 kuopos valdyboj yra sandariečiai, kurių jį nemylė. Tad ir kandžioja savo laikr. SLA. kuopos valdybą, buk jie tik "save vadina tautininkais", "pataikauja socialistams" ir tt. Atėjus metiniams valdybos rinkimams, tie "Dirvos" kandžiojami asmenis nei nekandidatavo daugiau valdybon ir "dirvinis" štabas galėjo iš savo "tikrųjų tautininkų" išrinkti kuopos valdybą ir valdyti kuopą. Bet tie "tikrieji tautininkai" pasirodė, kad tik kitus gali kandiduoti savo spaudoje, bet ne dirbti, ir kuopą paleido valdyti bolševikams. Šimet ir "Dirva" tyli — mat patenkinta, nes kuopą valdo ne koki ten "pataikaujanti socialistams" asmenis, bet patis socialistai — bolševikai. Taip pat yra su SLA. kuopa.

d) Kas juokingiausia, tai "Dirva" pagaliaus pasidrašinusi kaltina "Sandarą", kad girdi j davus progą vyčiams sušukti, kad "Clevelandas mu-

si!" Kad jau "Dirvos" kas redaktorius ir nemokytas, bet jei turėtų, taip sakant kultūros jausmą, tai panašiai tvirtinti negalėtų. Juk jis pats gana gerai žino, kad kada tik vyčių burys nuėjęs j "Dirvos" leidėjo salioną pareikalavdavo, soda pan Bartoszewicz, vyčiams nepatinkamus žmones, dirbančius pas "Dirvą" pamainydavo kitais. Juk žinome visi, kad vietos sandariečio redaktoriaus, vyčiams pareikalavus, buvo pavesta "Dirvą" redeguoti vyčių generolui: Sakalauskas ir Zvingiliutė. Tiems beredeguojant pasekmių nebuvo, tai jų vieton tada buvo pamainytas kitas klerikalų pataikunas Gedminas. Vyčiai taip įsidrašino, kad tiesiog viešai reikalavo savo laikraščiuose tą ar kitą asmenį pamainyti nuo "Dirvos". Jei jau dabar ir negali visų vyčių reikalavimų išpildyti, tai gal tik delto, kad nelengva surasti žmonės, kurie norėtų j tą įstaigą eiti. Clevelande vyčiams ragus užaugino "Dirvos" leidėjas klausydamas jų "patarimų" ir sulig jų reikalavimų, pakviesdamas generolus redaguoti savo leidžiamą laikraštį. Šiandien vyčiai įsigyja ragus ir savo matušę "Dirvą" apibado kartais. Žinoma, nekaip — su pataikavimu nepasisekė vyčių prieš savęs patraukti, nors ir paveikslus jų spausdino "Dirvoje". Tad šiandien galite džiaugti vyčių zirzimu patįs. Nei Sandara, nei jos korespondentai nieko bendro su vyčiais neturi. Jei "Dirva" būtų gudresnė, buvus, tai pirmiau būtų permačius kad su vyčiais biznio nedarys. Juk jau pirmose dieneose, atvažiavus "Dirvą" redaguoti Gedminui ir Karpavičiui, vyčiai jiedviem pasipriešino. Mat, kad nustebinti clevelandiečius, savo gabumu, Gedminas bandė suvienyti visus vietos chorūs ir padaryti vieną didelį chorą. Išsyk buvo matoma, kad iš to nieko nebus, bet užmąnytojas nesitraukė nuo savo užmąnymo ir jo įvykinimui šaukė kelis susirinkimus Pagaliaus susidarė komitetas: Gedminas, Karpavičius ir vyčių generolas Ruseckas. Šaukė paskutinį vienyjimo chorų susirinkimą ir sušaukė vietoje svetainėn — po geležinkelio tiltu. Mat vyčių generolas buvo gudresnis ir Gedminą su Karpavičium apmovė pasakė, kad ten puiki svetainė, ir tuodu sušaukė per "Dirvą" ir plakatus susirinkimą... Susirinkę

žmonės turėjo juokų ir dabar tą dar prisimena. "Dirvos" redaktoriai užsimmokėję išlaidas "chorų vienyjimo" organizavimo, galėjo jau pamatyti kas per paukščiai vyčiai. Jei nenori matyti — tevadžioja juos vyčiai po tiltu.

Taip tai čia dalykai yra. Tai fakta, nōn verba. Su pagarba Sandarietis.

P. S. "Sandaros" No. 46, apžvalgos skyriuje, redakcija sako, kad esą: "Ant vietos, broliai susitaikinkite..." Indomu butų vietos sandariečiams su kuomi organo redaktorius siulo taikyties. Su tais esančiais, ar buvusiais vietos bizniero laikraščio redaktoriais, kurie varė, arba varo netik Sandaros organizaciją, bet ir visai vidurinei nenešantį naudos darbą. Sandariečių tarpe kovos jokios nėra ir pasiulymas "taikymose" nereikalingas. Gi jei nieko bendro su Sandara neturį gaivalai kelia nesuipratimus, tai mums rodosi organo redaktoriaus privalumas apginti organizacijos kuopą nuo griovikų, o ne siuntinėti pas juos taikyties. Juk ir pats organo redaktorius nedaro taip, kaip kitiems patariai. Tame pačiame "Sandaros" numeryje vietoj eiti "susitaikyti" su "Lietuvos" redaktorium Gedminu — ginasi nuo jo nepamatotų užpuolimų. Ir mes tik taip galime daryti.

Sandarietis.

W. LYNN, MASS.

Pranešimas.

Kas iki sausio 25 d, 1920 užsirašys per mane "Sandarą" metams, laiko, arba užrašys ją savo giminiėmis Lietuvoje, tas gaus dovanų tris brošiūrėles arba "Žmogaus Pareigas" už pusę kainos. Mano adresas: P. Bolys, 3 River St., W. Lynn, Mass.

P-lė Jesinskiutė, dainininkė iš Bridgeport, Conn. viešėdama pas brolių lankėti "Sandaroje."

Lietuvos Atstatymo Bendrovė

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION

Pirmiausia ir Didžiausia Korporacija Besirupinanti Lietuvos Atstatymu

PAMATINIS KAPITALAS \$1,000,000.00.

SKYRIUS KAUNE.

EXPORTO IR IMPORTO SKYRIAI.

Jau baigia pardavinėti Šerus

ŠERAI BUS PARDUODAMI TIK IKI NAUJŲ METŲ

Kas nori indėti pinigus į pelningą biznį, tai dabar turi dar progą pasipirkti šerų.

Parduodama mažiausiai penki šerai vienai ypatai ir iki 1,000 šerų.

Šeras \$10 dolariu

Daugiau informacijų galite gauti rašydami į Lietuvos Atstatymo Bendrovę šiuomi adresu:

Lithuanian Development Corporation,

Lietuvos Atstatymo Bendrovė

320 FIFTH AVE..

NEW YORK, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

SHENANDOAH, PA.
SLA. Kuopa Veikia.

Čionai gyvuoja SLA. 23-čia kuopa, turinti virš 200 narių. Pereitame susirinkime, perskaicius raštininkei, p. M. Valaitienai atsišaukimą nuo Lietuvos Gelbėti Draugijos, išrinkta komitetas sutverti čionai Liet. Gelb. Drg. skyrių. SLA. 23 kp. iš savo izdo nutarė paaukauti \$10.00 ir aukų surinkta \$4.60. Shenandoah'riečiai! Dabar turite progą susilpti savo tėvynę Lietuvą, prisirašydami prie L. G. D. (Lietuvos Raudonojo Kryžiaus), nes prisirašymas ir surinktieji per šią garbingą organizaciją pinigai yra vien tik gelbėjimui Lietuvos. Taigi susbruskite visi! Kas tik save skaitote lietuvių. Prisirašyti galite kas vakaras, J. Abračinsko svetainėje.

Tą patį vakarą, pradėdant Susivienijimo Šavaitę, buvo laikyta paskaita: 1. — Peržvalga iš Susivienijimo Istorijos; 2. — Pašalpa ir apsauga; 3. — Darbininkų klausimas. Paskaitą skaitė p. A. Staniškis. Paskaitų pasekmės buvo, kad prisirašė 13 naujų narių prie garbingos organizacijos. SLA. literatūros parduota už \$8.00.

Laikė p. K. Norkaus prakalbą prie SLA. prisirašė 24 nauji nariai. Taipgi reikia išdant padėkos žodžius, p-lei Duzdžiliutei už paskambinimą piano laike pertrauktų, o p-lei Nalvaikiutei už pasakymą kelių deklamacijų.

Reikia pasakyti mūsų prelegentui ir papeikimo žodį, nes trečiame paskaitų skyriuje buvo vien tik bolševikiška agitacija, o ne darbininkų švietimas. Poni Staniškiui vertėtų nustot "ant kelių suolų sėdėjus"

— G. Vargdienis.

NEWBURYPORT, MASS.

Aukos LGD.

Nors čia yra tik apie 8 lietuvių šeimynas, vienok visi geri tėvynainiai. L.G. Draugijai aukav: inž. M. Arnulis, J. Stakinis, J. Savokinas, p-lė R. Sasnauskaitė, Ign. Savokinas — visi po \$2.00. Viso \$10.00, kurie tapo pasiūta Centran per K. Kinderavičių.

Garbė aukautojams.

K. Kinderis.

MONTELLO, MASS.

Kaip Tapo Pagamintas Tulas Vadas.

Čia ilgą laiką gyvena tulas žmogelis S.K., kuris buvo didelis svaigalų naikintojas ir namo jį dažnai ant karučio parveždavo arba kitaip partemdavo. Sykį jį girtą patrainiojo bulius ir nuo to jis taip pagarsėjo, kad tapo pavadintas "inteligentavo" ir komunistai jį išsitrinko savo vadu. Ir dabar jis visomis pajiegomis "kritikuoja" dirbančius del Lietuvos labo žmones.

Ju—das.

MINERSVILLE, PA.

Baisi Nelaimė.

Grudžio 19 d. anglij kasyklose "Pine Knot" labai apdegi no solperio gazo eksplozija Antaną Maulišį ir Kazį Pieniauską. Abu nelaimingi tapo nuvežti į Potsvilio ligonbutį. Apie K. Pieniausko gyvastį yra abejojama, kadangi daugelyje vietų net mėsa nudėginta iki kaulių.

Tiedu jaunikičiai vostik pradžėje savo jaunystės dienose ir K. Pieniauskas jau buvo susiruošęs po kalėdų apsviesti į Potsvilio ligonbutį. Apie K. Pieniausko gyvastį yra abejojama, kadangi daugelyje vietų net mėsa nudėginta iki kaulių.

Tiedu jaunikičiai vostik pradžėje savo jaunystės dienose ir K. Pieniauskas jau buvo susiruošęs po kalėdų apsviesti į Potsvilio ligonbutį. Apie K. Pieniausko gyvastį yra abejojama, kadangi daugelyje vietų net mėsa nudėginta iki kaulių.

NEWARK, N. J.

Vietiniai Griekeliai

Vietos tautininkai per paskutinius tris mėnesius kaž-kodėl buvo baisiai nusiminę, išskyrus jų vieną didvyrišką pasidarbavimą surengime masmitingo, kuris Lietuvi davė pelno apie \$600.00, kitas veikimas visai nusibankrutė, nes klerikaliai jau pradėjo tulties "nosim laiptoti".

Kad dalykas pabloginti, vieną gražią dieną pasikvietė garsųjį daktarą Rutkauską iš Chicago, kuris agitavo už klerikalizmą ir užgiedojo amžiną atilsį, idant tautininkus palaidoti ant amžių. Matote, tuli buvo labai užinteresuoti svieto pabaiga ir nuleidę rankas laukė grudžio 17-20 d. Esa kam čion veikti, nes vistiek greit reikės dangausna keliauti...

Bet praslinkus laikui nieko svarbaus neatsitiko. Svetas vis kaip vargo, taip ir vargsta be jokių permainų. Tad mūsų tautininkai vėl pradėjo krutėti ir ateityje žada daug triukšmo pakelti.

Čionai jau yra susitvėręs bonų pardavinėjimo komitetas, kurio pirmininku yra plačiai žinomas ir įžymus veikėjas krautuvninkas p. P. Lukšis. Kokių stebuklu jis pateko į tą komitetą, tai tik Dievas žino, nes jis buvo pabriežtas iš klerikalų pusės kaip "persona non grata". Bet turime tikėtis, kad bonų par-davimas seksis gerai. Taipgi Newarkas yra pagarsėjęs kaip stebuklinga vieta, nes čion visi dideli užmanymai turėjo pradžią: mūsų garsieji seimai, šelpimo draugijos ir visos kitos organizacijos turėjo pradžią mūsų mieste.

Newarkas davė pasauliui daug didelių žmonių, kurie "pirmutiniai pasiekė Lietuvą", "suradogimines", "parvežė daug žinių". Vieni sugrįžo, kiti iškeliauja, vis tai "garbė" "Newarkui, nes mes per vieną naktį galime, padaryti kapitonus, generolus ir kitus augštus žmones, kuriuos siunčiame kovoti su priešais. Tik ant laimės, ar nelaimės, mes turime per daug aukšto stono žmonių, o mažai prašiokeilių, ir mes visi norime būti: generolais, o ne kareiviais. Labai pageidaujama, kad daugiau pribūtų, žemesnio stono žmonių į mūsų miestą, o yra gera proga nesilavinus įsigauti į augštas vietas, tapti garsiais žmonėmis. Taip pat čionai susitvėrė pirmutnė garsioji "Kaunas" krutamų paveikslų kompanija, kuri duoda daug baimės mūsų tuzams už upelio, nes jie manė, kad niekas neturi tiesos tvirti jų nesiklausus. Bet Newarkas ant tiek drąsus, tiek daug didelių darbų atlikęs, kad nei mažiausio noro neturi klausyti, kokių ten "zamosčių", nes jie visgi turi galvas lenkt prieš Newarką, nors su klastingais tikslais.

Newarkietis.

WESTFIELD, MASS.

K. Norkaus Prakalbos.

Grudžio 21, čia didėje Bohemian saleje kalbėjo "Sand." red. p. K. Norkus. Prakalbas rengė Liet. Atst. B-vė. Po prakalbų salėje westfieldiečiai pasipirkę LA B-vės šerų apie už \$1,500.00.

Antru atvėju kalbėjo apie Lietuvos laisvę. Sutverta AL-T. Sandaros kuopa iš 23 narių.

Kaip tik vietinis kunigėlis pamatė plakatus, kad, atvažiuos Norkus, tat jis išspausdino kitus plakatus ir tą pačią valandą pagarsino prakalbas po bažnyčia. Kuomet žmonės nuėję užspyrė kunigą Valis del ko neturi kalbėtojo, tat jis išsitraukė iš kilseniaus tuščią popiergalį ir skaito, esa, jo kvietas kalbėtojas nepajiegė daviažiuoti. Kunigas jau nekarta panašiai suvadžioja lietuvius. Žmonės pasipiktino kunigo melagyste ir

visi nuėjo klausyti pono Norkaus, kurio puikiai prakalbą iš-klausę pakilo dvąsioje ir prisizadėjo, remt Vitautinę draugiją, kurią kunigas nedorai šmeižia.

Pirmininkavo p. Justinas Žala. Prakalbėlę pasakė Vyt Drg. pirm. p. Jaruševičius. Daugiau tokių parengimų!

Buvęs Klerikalas.

THOMPSONVILLE, CONN.

Vardan Teisybės.

"Darbininko" No 145, tulas brostvininkas kelia į padanges vyčius už "Kryžiaus" atlošimą ir šmeižia tautininkus, primeta nūmylėtą klerikalų "argumentą" — smukimą. Rašo, buk tautininkai kunigo nusigando; bet kunigas juk ne tokia baisi žvėris, kad reikėtų nusigąsti, nors tamsūs vyčiai įsikirtę į kunigskverną slankioja ir jo sutėrtas rankas lažo. Tautininkas "Sand." No. 46, taipgi perdaug kredito klerikalams duota. Juk visi žmonės piktinasi, kaip klerikalai žmones apgaudinėja ir surinktas aukas del Lietuvos, kunigų politikos tikslams vartoja.

Ten Buvęs.

P. S. — Ponas Ten Buvęs teiksis atleisti, kad mes šioje korespondencijoje apleidžiame klerikalų nedorų pasielgimų aprašymą: vietiniai žino kame teisybė, o visuomenė žino klerikalų nedorybes, taipgi nenorime užimti perdaug vietos ALTS. organe aprašymu atskirų klerikalų elementų pasielgimų. — Red.

BALTIMORE, Md.

Visuomeninis Darbas ir Ypatiskumai.

Grudžio 14 d. buvo laikytas susirinkimas draugijų del apkalbėjimo reikalingumo vakarinės vaikams mokyklos. Po trumpo apkalbėjimo nutarta tuoj po naujų metų atidaryti vaikams ir mergaitėms vakarinę mokyklą, kurioje bus mokinama lietuviškai rašyti ir skaityti po du vakarus savaitėje. Mokytoju pakviestas p. A. Kurelaitis, kuris ir apsiėmė. Beto p. A. Kurelaitis mokina du vakarus suaugusius. Taigi norintiems šiek tiek pramokti rašyti ir skaityti savo prigimtoje kalboje dabar yra gera proga. Taipgi yra gera proga ir tėvams leisti savo vaikus pasimokinti lietuviškai rašyti ir skaityti.

Tą pačią dieną buvo laikytas susirinkimas Drg. DLK. Vytauto. Draugijos pirmininkas padavė inėsimą, o turtų raštininkas parėmė, kad pareikalauti nuo pp. Jaro ir Kreivėno, kad jie priduoūt vietiniai Tarybai aukas, kurias surinko laike Dr. E. G. Klimo prakalbų, Lapkričio 30 d. Inėsimas likosi priimtas ir jau buvo berenkama komisija, kuri tuomi butų rupinūšis. Ir tik ant nelaimės tu po nūmi sykių atėjo keletas rimtesnių narių, kurie plačiau į dalyką žiuri ir geriau supranta. Jie susarmatino tuos ponus ir nutarimas likosi atšauktas. Kas tiems ponams rupėjo ir ką jie norėjo atsielti, tai aiškus dalykas. Aukščiau minėtos draugijos pirmininkas yra ir vietinės tarybos pirmininku, o draugijos sekretorius yra šiaip tarybos narys, o tarybos užduotis remti čia gyvuojančių fondų, bet siūsti aukas "tiesiog į Lietuvą." Nemanykite, gerb. kad aš tai norių primesti visai tarybai. Anapolt. — Aš tik pažymėjau, kad tie ponai yra tarybos nariai. Beto dar tie ponai skaitosi save katalikais, o aš jus pavadinsiu klerikalais, nes doras katalikas negėistų nieko svetimo. Nors tie ponai gerai žinojo, kad aukščiau minėtos prakalbos buvo surengtos LNF, o

ne p. P. Jaro ir p. J. Kreivėno, bet nusidavė nežinėliais arba nenorinčiais žinoti tikrai dalyko, bando sėti neapykantą prieš dvi vyptas.

Tiek tuom sykiu. Gal but man priseis kada vėl kalbėti tame klausime, nes yra ir daugiau tokių žmonių, kuriems Petras ir Jonas nueina nuo liežuvio galo.

Petras Jaras

EDWARDSVILLE IR KINGSTON, PA.

SLA. ir P. J. Žurio Prakalbos

Lapkr. 23, atsibuvo SLA. 7 apskr. suvaž. SLA. 1 kp. parengimu įvyko prakalbos, kur kalbėjo p. J. Gaulia, kapralas V. Kamarauskas ir gerb. SLA. prez. St. Gegužis. Dainavo ir padeklamavo p-lė Adelė Puskunigiūtė.

Gr. 15, LAB. įgaliotinis Vini-kauskas surengė prakalbas inž. P. J. Žuriui, ALTS. prezidentui, kuris kalbėjo apie Industrialias Progas Lietuvoje. Prie LA. B-vės prisirašė 11 naujų narių.

An'ru atvėju gerb. P. J. Žuris kalbėjo apie politinį Lietuvos padėjimą, ragino dėties prie ALT. Sandaros ir remt LN. Fondą. Jo puiki kalba visiems patiko. Aukų LN. Fondui sudėta \$47.66.

Po \$5.00 aukavo: Ignas Grigutis, Kazys Višniauckas, Simas Paukštis, Pijušas Račila, Andrius Česnavičius, Vladas Klimavičius.

Po \$1.00: Juozas Gaulia, Jonas Ruseckas, Tamas Gudinas, Vincas Baltvinskas, Petras Minčinskas, Pranas Keizis, Aleksandras Staniukinas, Karalina Rupeikiūtė, Simas Matulevičius, Pranas Šupienis, Petras Jura-vičius, Arnoldas Klivis, Jonas Česnavičius, Kristupas Indulis

Po 50c.: Jonas Tamialis, Antanas Muckus, Adomas Kadisius, Ražė Kupstienė, Andrius Matulevičius.

Smulkių \$1.16,

Viso aukų 47.66.

Visiems aukautojams nuterotos Lietuvos vardu tariau širdingai ačiu.

Edwardvillietis.

Mato Šalčiaus Laiškas Amerikos Lietuviams.

Antrasai pil. M. Šalčiaus laiškas iš Kauno, 24-11-1919, mūsų reikaluose:

Mūsų misija į Ameriką atveža atsišaukimą "Lietuvos Šaulių Sąjungos" į Amerikos lietuvius aukoti jos reikalams. Tai yra labai verta rėmimo organizacija. Apie jos tikslus atsišaukime plačiai nurodyta, tai aš čia nekartosiu. Palaikykite ją būtinai, kad kuodaugiausia aukų surinktų. Dr. J. Šliupas paaukojo jai \$1,000.00, tai padarė milžinišką įspudį visų "šaulių" tarpe. Aš esu jos valdyboje ir matau, kad tai vienintelė organizacija, kuri tikrai, nuoširdžiai ir stipriai gina Lietuvos nepriklausomybę ir jai lemta bus su-lošti mūsų sunkiausiose valando-se didelę rolę. Ji turi jau 200 skyrių ir kas dien jų skaičius auga. Ligi ateinančio pavasario tikimės visa Lietuva bus nu-sėta jos skyrių tinklu ir į Lietuvą įkisti nosį visokiems okupantams bus labai sunkus uždavyns. Kad ją labiau pagarsinti butų gerai, kad Jus (šis laiškas, kaip ir pirmas rašytas J. Sekiui į Lawrence. Red.) sutvėrtume pas save jei ne pačią kuopą tos organizacijos, tai bent rėmimo kuopą ir praneš-tumėte apie tai Liet. Šaulių Są-jungos C. valdybai (Duonelai-

čio g. 13 a, Kaunas, Red.) Mums reikia tik ginklų ir ginklų taisytojų. Jei atsisrastų Amerikos lietuviuose specialistų, tai juos reikėtų butinai parsiusyti Kau-ną Sąjungos reikalams. Vaziuo-jantiems į Lietuvą patarkite vežtis iš Amerikos šautuvų kiek galima daugiau; taip pat rašo-mųjų mašinų, siuvamųjų ir kito-kių. To labai stokuojame. Patarkite visiems siūsti dabar pi-nigus į Lietuvą, nes kursas dabar puikiausias: apie 40 mar-kių už dolari.

Čia mes tvėriame "Draugija supirkimui nejudinamojo turto", į kurią plačiai norime prit-raukti amerikiečius. Iniciativa santariečių: Dras Alekna, mano brolis, aš ir tt. Čia galima butų supirkti dabar iš visokių "po-lakų" ir kitų svetimtaučių daug nejudinamojo turto Kaune ir kitose vietose. Tai mes tai norė-tume ir vykinti.

Pas mus vaikščioja pinigai vadinami ostais ir taipgi vokiški ("ostai", tai vokiečių skol. krasos ženklai išleisti 1916 m. del Lietuvos, Latvijos ir kit. okupuotų Pabaltijos šalių. Red.) Rusų pinigai yra uždrausti var-toti Lietuvoje, bet juos mūsų Valstybės Bankas maino, bet la-bai žemas kursas.

Labų dienų visiems!

Jusų Matas Šalčius.

Prierašas: Šiame laiške už-kliudytus kelis dalykus vertėtų apkalbėti plačiau. Pav. "Šau-lių Sąjungos" rėmimas; jai gin-klų pristatymas Lietuvos ir tt. Taipgi svarbiausia pinigų siun-timas Lietuvos. Dabar kada Lietuvos misija iš gerb. piliečių: Vileišio ir žadeikio yra Ameri-koje gal netrukus bus, per jų rupešni, išdirbta keliai bei bu-dai, kaip Lietuvos žmonėms, ku-rie yra pavargę, pasiūsti pinigų, kad jie galėtų tiesiog iš paštų gauti. Jeigu patys Amerikos lietuviai neįstengytų tai padaryti, tai reikėtų kreiptis į American Express Kompaniją, gal jį su Lietuvos valdžia susitarus kaip nors įstaigtų kelius pinigų siun-timui Lietuvos.

Dabar pakol kas, geriausia pinigų induoti Lietuvos misi-jai, o ji beabejo tuoj siųs savo kurjerį Lietuvon kuris nuvež-tų mūsų pinigus, o jau iš Kau-no paštu persiųstų kam bus nu-rodyta. Beabejo apie tą Lietu-vos misija tars savo žodį.

Taipgi Lietuvos pinigus gali-ma siūsti Amerikoniskais po-pieriniais pinigais apdraustais bei neapdraustais laiškais. Lie-tuvos laikraščiai, "Darbas" bei "Liet. Ukininkas" sako, kad geriaus neapdraustais, nes apdrau-stų, einant per Vokietiją, vo-kiečiai išima. Tiedu laikraščiu amerikiečiams lietuviams nuro-do siūsti per Daniją, J. Savicko vardu bei adresu: J. Savickas, Lituiska Gesantskap, Berstor-wei 4s, Kopenhagen, Denmark; perduoti "Lietuvos Ukininkui" bei "Darbui" jei tiems laikraš-čiams siunčiama prenumerata. Apskritai Amerikos Sandarie-čiams aš patarčiau remti bei išsirašyti tuos du laikraščius, nes Lietuvoje einančių laikraš-čių tie du laikraščiu yra arti-miausi mūsų idealams, princi-pams. Yra tai Lietuvos liaudi-ninkų demokratų organai, — "Darbas" — oficialis ir "Lietu-vos Ukininkas" — Lietuvos val-stiečių Sąjungos organas, bet vedamas po derekcija Lietuvos liaud. demokratų Partijos. Ne-trukus pradės eiti Santaros Par-tijos organas ir jį, kada pasis-kelbs, mūsų draugai amerikie-čiai turi remti kuostipriausiai. Iš mano kolonijos jau keletas sandariečių pasiuntė M. Šalčiui aukų del Santaros laikraščio. apie 320 markių bei aukšny.

J. D. Sekys.

Nuo Red. — Kauniškėje "Vie-nybėje" skaitėme, kad "Santara" jau eina, bet mes kol kas negavome. — "Sand." Red.

—J. J. S.

"Sandaros" Knygynas.

NAUDINGOS IR VERTOS ĮSIGYTI ŠIOS KNYGOS:

ZMOGAUS PAREIGOS. Italų kalboje parašė Guizeppe Mazzini, pagal Everyman's Library leidinį vertė V. K. R.

Mazzini rašė savo vientaučiams - Italams, kuriuos jis tur buti, labiau už kitus žmones buvo numylėjęs, bet jis rašė ir visiems žmonėms. Jis auklėjo idealus netik tarp savųjų, bet ir tarp kitų tautų. Jo raštuose atsispindi tyra žmonių meilė, augštas troškimas Teisybės ir geismas tikrosios žmonėm laimės, kuri turėtų kilti iš pasišventimo, iš savų pareigų pildymo.

Nusipirk broli ar sesuo šią knygą tuojaus pats perskaite, paskui galėsi pasiųsti į tėvynę - Lietuvą mylimiems gentims pasiskaityti, jie tik ir laukia dabar tokių raštų. Pustl. 245, kaina \$1.00.

AMERIKA. Rinkinius įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko V. K. Račkauskas. Pustl. 288.75

AUSRINĖS KELIAIS. Vienadienis raštas. Leidėjas Česlavas Petraškevičius, Petrograde.75

ANGLISKAI LIETUVISKAS ŽODYNĖLIS. M. Paltanavičius. Pustl. 231. Apdarytas. 50

ANDERSENO PASAKOS. Su paveikslėliais. 10 gražių pasakaičių. Išguldė Nėris. Pustl. 82.30

*AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS PRINCIPAI IR PROGRAMAS. Parašė Albinas Rimka. Pustl. 32. 10

DANGAUS AUGSTUMAS IR ŽMOGAUS SENUMAS— Anykščių šilėlis ir daugelis naudingų žinių. Sutaisė ir išleido P. Mikolainis. Pustl. 149. Kaina20

*DIDŽIAUSIOJI KARĖ EUROPOJE. Su žemlapiu. V. K. Račkauskas. Pustl. 32.25

*EILĖS-DAINOS. Juozas Rainis. Pustl. 32.20

*GIRNIKAS — PAŠAKARNIS Begėdis Jonas. Pasakojimai. V. K. Račkauskas. (Karolis Vairas). Pustl. 42.25

KELETAS ŽODŽIŲ APIE NEŽMONISKUS MASKOLIŲ DARBUS KRAŽIUOSE IR APIE SUDYJIMĄ KRAZIEČIŲ VILNIUJE. Pustl. 15.05

KAIP MASKOLIJA PERSEKIOJA LIETUVĄ. Papiešė Kn. V. Dembskis. Pustl. 15.10

*MULKINĖ IR MULKINTOJAI. Dviejų Veiksmų Komedija iš Amerikos Lietuvių Gyvenimo. Knyburys. Pustl. 35. Kaina 12

LIETUVOS GASPADINĖ arba pamokinimai kaip prigulinciai suvartoti Dievo dovanas. Parašė žmona. Pustl.80 Kaina 25

*LIETUVOS LAISVĖ. J. Šliupas. Pustl. 47. 10

"Birutė" — Dievaičiai, dievuliai. Birutės aria — sopranui. Mikas Petrauskas. Lietuvių ir Anglų kalbose.30

DAINOS SU GAIDOMS: *II Sasiuvinys Lietuviškos Dainos Mišriems Balsams (kvartetams arba chorams). Sutaisė Petrauskų Mikas. 7 dainos. 25

Užsisakant knygas ir pinigus siunčiant, geriausia, siųsti per pašto Money Orderį, sekamu adresu:

"SANDARA", Book Dept.

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"SANDARA" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŪSTI.

Lietuvos žmonės — jūsų broliai — sesers — tėvai — nori apšviesti — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuremintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liūosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams \$2.75, pusei metų \$1.50. Priešiuokit jį aiškų antrašį ir prenumeratą, tai viskas.

Paštas leidžia siųsti knygas į Lietuvą, pundeis iki 4 svarų. Per siuntimas pigus, tik 8 centai svaras.

"SANDARA", 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Įspudingi Paveikslai.

Kaunas Krutamų Paveikslų Kompanija patraukė minias parengtuose vakaruose, Conn. ir Mass. valstijose; į kiekvieną vakarą vis daugiau žmonių atsilanko. Draugijos, kurios pagelbėjo parengime vakarų turėjo gerą pelną. Šiuos krutamų paveikslus turėtų matyti kiekvienas lietuvis.

Rengkit jusų mieste vakarą.

Kaunas M. P. F. M. Co, Prez. V. K. Puodžiūnas, Sekretorius M. Truska, 314 Walnut St., Newark, N. J.

Nusipirk Mosties

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mostie per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus arba šlakus ir prašina visokius spuogus nuo veido. Kaina dešutės 50 c. ir \$1. Pinigus gali siųsti ir stampomis.

J. RIMKUS, P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius) Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare. 509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass. Telephone South Boston 502

Telšingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai viena tinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių gali gaut kokios tik pasaulij yra vartojamos. Gali reikalaut perlaiškus, o aš priisiųsiu per expressą.

K. ŠIDLAKSAS, Aptiktorius ir Savilinkas, 226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS. Telephone South Boston 21014 ir 21013

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD, Lietuviška pavardė buvo Vincas F. J. Kavaliauskas, 315 W. Broadway, SO. BOSTON, MASS.

A. F. SWEETRA & CO.

87 HAVERHILL STREET, Lawrence, Mass.

LIETUVIŠKŲ IR VISOKIŲ KALENDORIŲ IŠDIRBYSTĖ.

Išdirbame įvairių rušių kalendorius, įvairaus išdirbimo ir įvairaus didžio. Biznieriai atsišaukite.

Apart šio įstaiga parduoda akcijas-šėrus Kompanijos H. V. Green Investment. Už įvestinimus moka 9%.

Su visais šiais reikalais kreipkitės adresuojant:

A. F. SWEETRA, 87 HAVERHILL STREET, LAWRENCE, MASS.

DR. J. JONIKAITIS, Chirurgas ir Gydytojas, 486 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. Tel. S. B. 1771. Valandos: Nuo 9 iki 11-tos iš ryto, Nuo 1 iki 3 po pietų, Nuo 7 iki 9 vakare.

Bell Phone Dickinson 396 M. Dr. Ignotas Stankus, 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa. Lietuvis Daktaras ir Chirurgas. Ofiso Valandos: Nuo 9 rito iki 5 po pietų, Vakara, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M., Nedelionis iki 4 po pietų.

Tel. Richmond 2957-M. Dr. David W. Rosen, Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare. 321 Hanover St., Boston, Mass.

DR. L. J. PODDER, Iš Petrogrado. GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS. Taipgi Kraujo ir Odos Ligas. VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare. Kalbu Ruskai ir Lenkiškai. 69 CHAMBER ST., BOSTON Telephone: Haymarket 3390.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsiskirti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausia "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam tnegul. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom. So. Boston Custom Tailors, K. Plioplis, A. Samokaitis sav. 278 Broadway, South Boston, Mass.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D. "Akių Specialistas." 399a Broadway, Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

POKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYTKLA

JUOZO KAZIUKONIO. Užlaikau geriausius barberius, pridabojų švazą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori. Turiu švazių pirmos klasos pirktį ir galima išsimandyti. 224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Dr. M. V. Casper

(KASPERAVIČIUS) — LIETUVIS DENTISTAS — Priėmimo valandos: nuo 9:30 iki 12 dieną, nuo 1 iki 5 po pietų ir nuo 6:30 iki 9 val. vakaro, nedėlioniais nuo 1 iki 3 p. p. 425 BROADWAY So. Boston, Mass. Tel. S. B. 27.

TEGUL JUSŲ PINIGAI DIRBA DEL JUS

Pinigas gulintis be apyvartos yra lygus medžiui be vaisių. Leiskite savo pinigus į apyvartą, tat pinigai darys pinigus. Geriausia ir saugiausia vieta indėjimui pinigų apyvartan, tai DIENRAŠČIO "VIENYBĖS" BENDROVĖ. Čia pinigai niekad nežus ir neš didelį pelną, nes Dienraščio leidimas — tai didelis ir pelningas biznis, kurio visas pelnas bus išdalinamas tarp šėrininkų.

Dienraščio šėrai parsiduoda po \$10.00. Visi pirkite tiek šėrų kiek tik išgalite! Klauskite paaiškinimų, rašydami tiesiog į Dienraščio Bendrovę šiuo adresu:

Lithuanian Daily Vienybe, 120—124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Visas Pelnas Eina Prieglaudos Namo Fondui.

KNYGOS "AMERIKA" naudingumas bei svarba yra tame, kad joje patelpa daug indomių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt. PLATINDAMI šią knygą padarysite didelę naudą sau nes gausite dvigubų pinigų vertės, ir padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą. KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75 CENTAL. Pinigus ar Money Orderius siųskit:

Lithuanian Alliance of America, 307 W. 30-th STREET, NEW YORK CITY.

Lietuviu aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyska.

H. CABITT, 100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

RUFFLES

Žmogus kasosi galvą, kad palengvint niežėjimą. Kasinasi pašidaro papročiu, ir tuomet žmogus kasosi nejučioms. Bet jis žino, kad jam niežti, ir visi kiti tą žino. Vyrai ir moteris kenčia niežėjimą nuo pleiskanų, o kenčia bereikalingai, nes tą niežėjimą galima lengvai prašalinti. Nebus daugiau niežėjimo, kasimosi, plaukų slinkimo ir kitų nesmagumų, įvykstančių nou pleiskanų.

panaikins visus niežėjimus ir išvalys iš galvos visas pleiskanas. Paskui tik retkarčiais suvilgymas galvos apsaugos ją nuo pleiskanų atsinaujinimo.

RUFFLES yra maistinga maudynė galvos odai ir plaukams. Ji nesugadins nei jautriausios odos. Jus negalite apsieiti be RUFFLES, jei turite pleiskanų. Jus aptiekininkas parduos jums už 65c. bonkute. Mes taipgi galime atsiųst jums tiesiog, jei gausime nuo jusų 75 centus pacto markėmis ar money order, kuriuos siųskite šiuo adresu: F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Šeimyniškos Gyduolės

APSAUGOJIMUI SAVO SVEIKATOS VARTOK JATUL'S ŠEIMYNIŠKAS GYDUOLES.

Jums reikalinga gyduolės, kurios geriausia gydo šias ligas, kaip tai: Užkietėjimą vidurių, kaina50c. Galvos skaudėjimą 50c. Persalimą 50c. Kosulį ir krutinės skaudėjimą \$1.00 Del gero apetito prie valgio \$2.00. Užlaikom Anodia, tikro Europietiško stiprumo \$1.00. Visokių gydančių žolių galite gauti pas mus. Jūs galite gauti medicinų, kokių tik pasaulyje vartojama. Reikale, siųskite su užsakymu kartu ir pinigus, money orderiu arba registruotam laiške. Taipgi reikalaujam agentų; duodam gerą uždarbį. Adresuokit:

P. A. JATUL, Aptiekorius, (Jatulevičius) Boston, Mass. P. O. Box 2128,

Legislaturas Representantas ELIHU D. STONE, Advokatas ir Teisų Patarėjas. Užstatų Komisionierius. 66-67 JOURNAL BUILDING, 262 Washington St., Boston, Mass. Telefonai: Main 3334, Main 2300

Tel. So. Boston 270. DR. JOHN MacDONNELL, M. D. Galima susikalbėti ir lietuviškai Ofiso valandos: Rytaiš iki 9 val. Po pietų 1 iki 3 Vakaraš 6 iki 9. 536 Broadway, So. Boston.

Gerklės skaudėjimas, diegliai krutinėje, influenczos, pasirodymo ženklai. Ištink gerklę ir krutinę su **PAIN-EXPELLERIU** ir pridėnk krutinę vilnonę materija. Neapsileisk taip, kad tavo pagautas šaltis išsivystytu į pleurise, pneumoniją, influenczą ir i kitokias pavojingas ligas. Nusipirk šiandiena sau parankiausi oje aptiekoje Pain-Expellerio. 35c. ir 65c. butelis. Tikrieji turi musų vaizbaženklį

IKARA

Neprimk kitokių pamainymu arba pamėgdžiojimu. F. AD. RICHTER & CO. 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

no rezoliuciją, kuri tapo priimta vienbalsiai:

"Kolonijos susitvarko Bonų pardavimo būdą, o pinigai už Bonus turi būti siunčiami New Yorkan ir tą centrą, kuriame darbuosis Lietuvos valdžios atstovai: kun. Žilius, adv. Vileišis ir majoras Žadeikis."

Mastauskas Turi But Pralintas.

Norwood, Mass. delegatai įnešė, kad konferencija reikalautų idant Mastauskas būtų pralintas iš Liet. Paskolos Bonų Pardavimo Centr. K-to. Už tai kalba tarp kitų ir J. J. Roman. Mastauską palaiko tik atsilikusieji nuo Lietuvos politikos reikalų žmonės. Ponas Abračinskis iš Montello net karštą prakalbą už Mastauską pasakė.

Lawrence, Mass. delegatai labiausiai reikalavo Mastausko prašalinimo. Buvo reikalauta, kad ir Česnulis būtų pralintas iš to komiteto sąstato.

Sekretorius patiekė ir konferencija pataisius (vieton prašo — sakyti reikalauja) vienbalsiai priėmė sekančią rezoliuciją:

"N. L. D. K-to konferencija, susidedanti iš Am. lietuvių visuomenės veikėjų ir Nauj. Angl. liet. drg. atstovų, įvykusi gr. 28, 1919, Liet. Sal., So. Bostone, reikalauja, kad susidariusis New Yorke Liet. Val. Bonų pardavimo komitetas paliuosotų iš savo tarpo p. Mastauską, kuris yra išrinktas to komiteto kasierium. Reikalavimą jo prašalinimo pamatuojame jo neištikimybę Lietuvos laisvei ir nužiūrėjimais veikime prieš Lietuvos laisvę.

Mes taipgi pageidaujame, kad minėtame kom. nebutų duodama atsakomybė nesanchios vietos Mastausko bendradarbiams ir kitiems asmenims, nužiūrėtiems draugavime su Lietuvos priešais.

A. Ivaškevičius,
Kastantės Norkus."

Pranešimai.

Išklaudyta įvairių kolonijų delegatų prašymai apie veikimą Lietuvos labai kolonijose. Pasirodo, kad ir mažiausios Mass. valstijos liet. kolonijos atgiję ir darbuojasi. Skaityta telegrama nuo Egzekutyvio Kom. iš Washingtono, kur prašoma kad N. L. D. K-tas siųstų kiek gali pinigų Lietuvos atstovybei Paryžiu. Taipgi skaitytas laiškas nuo LNF. prezidento A. B. Strimaičio iš New Yorko, kad N. L. D. K-tas atsiųstų nors vieną atstovą į Centrali Lietuvos Paskolos Bonų Komitetą New Yorke. Pinigų siuntimas ir atstovų rinkimas palikta apert pasitarus su Lietuvos valdžios atstovais. Delegatai Da tyvavo iš įvairių Miestų.

Į konferenciją suvažiavo

tiekl daug atstovų, kad netilpus mažoje saliuokėj Šv. Kazimiero Draugija sutiko savo mitingą perkelti į mažesnę salę, o delegatams užleido didesnę. Vienok ir ten dauguma turėjo stovėti. Iš eilės užsiregistravo šie delegatai:

Iš Norwood, Mass.: Gasparas Pazniokas, Vincas Kudirka, Juozas Pašakarinis, Andr. Jankunas, Jonas Dyršė, Jonas Pileckas, Jedv. Jurėnienė.

Iš Montello, Mass.: Dion. Kiela, Vincas Jakubavičius, Aleks Vaitkus, Jonas Balionis, Vincas Baniušis, B. Juodris, Just. Minkevičius, Kaz. Vaičiūnas, M. Abračinskis, L. Šemeta, Vincas Aleksa, J. Balionis, J. Kuodis, p-lė Ona Kašėtaitė.

Iš So. Boston ir Boston, Mass.:

Aleks Brasas, Ant. Matulis, Jonas Galinis, P. M. Stanis, A. Latvinskis, A. Harmanavičius, A. Šapalis, A. Šapalis, J. aKvaliauskas, S. Stasiulis, A. Mockevičė, K. Gaidys, D. Galinis, J. Stubas, J. Petrauskas, V. Juzakonis, A. Komečius, V. Kaldas, J. Sungaila, P. Spokas, A. Bolinskis, J. Masionis, J. Žalys, A. Vitkus, D. Olseika, A. Karvelis, A. Grigaliūnas, P. Molevičius, J. Medalinskis, K. Žibikas, J. Valentis, A. Kubilius, V. Burevičius, J. Kalinauskas, A. Juadžulis, K. Čerys, St. Mockus, Pov. Apšiega, Valerijonas Kučinskis. Antanas Želvis, Petras Traubis, Motiejus Versiackas, Andrius Bizokas, Jonas Lupatinskis, Jonas Kasparas, Jonas Trebalauskas, Petras Bacevičius, Matas Biekša, Jonas L. Girdirimas, Andrius Lapė, Vincas Kališas, Antanas Kneizis, Mikolas Venis, Jonas Grubinskas, Vladas Paulauskas, J. Mačinskis, J. Vadeikis, F. Virakas, Vincas A. Jankauskas, M. J. Damijonaitis, ponis M. Damijonaitienė, A. Klemarauskas, J. J. Roman, ponis Romanienė, J. P. Tuinyla, P. Karvelis, S. Norkunas, J. Mačionis, A. B. Niaura, J. Petrauskas, A. Vainorius, V. Šarka, J. Kapočiūnas, J. Gailius, K. Petraitis, B. Kudrevičius, J. Joniūnas, V. Burdulis, J. Kulpinas, M. Bakutis, ponis M. Žilinskienė, J. Račkauskas, J. Nevera, J. Jesinskis ir kiti.

Iš Lawrence, Mass.: J. D. Sekevičius, Z. Jankauskas, Dr. Mikolaitis, T. Strazdas, J. Zakėvičius, Z. Kašėta.

Iš Cambridge, Mass.: K. Sidabras, J. Klimavičius, J. Sibeikis, P. Bartkevičia ir kiti.

Iš Lowell, Mass.: Z. Dzedulionis, N. Radavičius.

Iš Newton, Upper Falls, Mass.: Juozas Augštuolis.

Iš Hyde Park, Mass.: A. Sadauskas.

Iš Newton, Mass.: K. Čerys.

Iš West Lynn, Mass.: J.

Klimas, K. Sirbikas, J. Bolys, K. Praytis.

Iš Worcester, Mass.: Jok. Rautkis.

Iš Haverhill, Mass.: J. Večksys, K. Vencius, J. Petkus.

Iš Nashua, N. H.: Tamošius Bakanauskas.

Iš Westfield, Mass: Justinas Žala.

Iš Dorchester, Mass.: K. Sungaila.

Iš Brighton, Mass.: V. Vaškeika, S. Dirsė, J. Malukas ir kiti.

EXTRA!

Lietuvos Misija pribuvo į Bostoną gr. 30, 2:30 v. p. p., tapo patikta ir pradėjo darbą pagal šiame "Sandaros" numeryje paskelbtą N. L. D. K-to planą. Darbas eina gerai ir visi vietos angliški laikraščiai deda didelius prielankius aprašymus apie Lietuvos Misijos darbus.

Stotyje patiko valdžios atstovai, Amerikonų draugijų atstovai, angl. laikr. reporteriai su fotogr. operatais, liet. kareivių burys su leit. Bagočium, liet. laikr. atstovai, komp. M. Petrauskas, didelė minia draugijų atstovų ir keli kunigai.

Gubernatorius ypatingai užtikrino valdžios pagelbą Lietuvai.

L. A. B-vės prakalbos bus So. Bostono Liet. Salėje, nedėlioje, sausio 4, 1920, 7:30 v. v. kalbės Bagočius ir Ivaškevičius.

Nut. L. Drg. Komiteto prakalbos įvyko Montello, Mass. gruodžio 28. Kalbėjo NLDK. narys adv. Bagočius. Aukų Lietuvos valdžios parėmimui sudėta \$640.00.

Lietuvių Mechanikų Sanryšio pirm. gerb. Vaitkus iš New Yorko lankėsi su prakalbomis Mass. valstijoje. Budamas Bostone lankėsi "Sandaros" red. ir džiaugiasi kad šios valstijos lietuviai, išsilavinę profesijose ir amatuose, ragino grįžti Lietuvon.

Aukos surinktos Liet. Atstatymo Bendrovės prakalbose, gruodžio 17 d, 1919, Brighton, Mass.

Aukavo po \$1.00: Jonas Jakavonis, Liudvikas Jankauskas, Antana Steponienė, Stanislovas Štarkinas, Jonas Peštenis.

Po 50c.: Kazys Sidabras, Adomas Milius.

Smulkių aukų 50c. Viso \$6.50c. Pasiūsta per K. Sidabrą į Liet. Neprigulmybės Fondą.

Rengėjai.

Domai Studentų Bostono Apieilinkėje.

Gruodžio 21, 1919, grupei studentų buvo susirinkę ir besikalbant tapo sumanyta sutvert studentų klubą, susidedantį iš studentų, kurie lanko įvairias augštas mokyklas Bostono apieilinkėje. Rūpinis tuo darbu išrinkta komisija iš sekančių ypatų: p. A. Denbin, p-lė Susanie Puišitė ir p. N. Rastenis.

Tikslas klubo bus maž daug kad suartinti ir suvest į pažintį čion esančius lietuvius studentus; parengt gražesnių vakarėlių, kur galės bendrai susirinkt del pasilinksminimo, ir bent retkarčiais surengt viešų prelekcijų, nurodant mokslo naudą ir budus jo atsiekimui.

Pageidaujama, kad studentai, kurie permato naudą tvėrimui panašius klubo, atsišauktų žemiaus paduotu adresu. Taip greit, kaip tik pasirodys užtektinas skaitlius užsinteresavusių šiuomi dalyku, taip greit bus suauktas susirinkimas ir galėsime darbą pradėt.

Su Jumis del Studentų Klubo.

Susanie M. Puishea,
11 E. Newton, St.,
Boston, Mass.

Prierašas. — Pažangios lietuvių moksleivijos draugija Bostone yra butinai reikalinga. Tokia draugija turi but kuogreičiausia įsteigta ir prie jos reikia sutraukti visą mokslus einančią jaunomonę iš Bostono ir apieilinkių. Draugija turi buti ant savišalpiniai kultūrinio pagrindo, t. y. apart draugiškų pasilinksminimų, kad būtų rengiama koncertai ir paskaitos moksleivių šelpimo naudai, užsiimti lietuvių kalbos mokimuisi, leist literatūrą. Tokia draugija atkreiptų visuomenės atidą, moksleivija rastų užuojautą ir sutrauktų prie savęs amerikoniškas mokyklas einančią lietuvių jaunomonę. — "Sand." Red.

ANT PARDAVIMO.

Pigiaj parsiduoda tik keturis mėnesius vartoti furniture (baldai). Norintieji pasinaudoti proga kreipkitės: 380 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

ANT PARDAVIMO.

Krautuvė mėsos ir visų kitų valgomų daiktų, geras biznis ir geroj vietoj. Priežastis pardavimo bus paaškinta užklausus. Su užklausymais kreipkitės:

CIBULSKAS,
262 Wallace St., New Haven, Conn.

PLAUKAI!

Kas turite nušipusius plaukus, bei niežėjimą galvos odos, pleiskaną, puoliną ir žilumą plaukų; retus plaukus, taipgi spuogus arba šašus, duokite savo antrašį ir 2c. stampą.

The Western Chemical Co.,
Box J., Berea, Ohio.

JOSEPH B. AGLINSKAS.

3238 So. Halsted St., Chicago, Ill. Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: belletristika, ekonomija, sociologija, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiene, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrums knygos. Taipgi primu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles", "Sandarą", "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą." Prisiūsdami už 6 c. krasaženkliau reikalaukite katalogo.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konservatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipazint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų instrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar tris lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmę. M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Boston, Mass.

DIDŽIAUSIAS TEATRAS!

Penkių Veiksmų Drama

"GYVENIMO VERPETE"

Perstatys Cambridge Teatrliško Rateljio Aktoriai. Dalyvaus Lietuvių Benai po vadovyste L. Buinie, Bus Utarninke,

30 D. GRUODŽIO-DEC., 1919 m.

Prasidės 7 val. vakare

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

Kampas E ir Silver St., S. Boston.

Atminkite, kad šis teatras bus nepaprastai gražus ir sykiu pamokinantis, nes perstato visą žmogaus gyvenimą, vargus ir linksmybes. So. Bostone ir visoj apieilinkėje dar niekad nebuvo ir nebus toks veikalas vaidintas, kad sykiu visas Benas dalyvaustu.

Kviečia Rengėjai.

BOSTONE Y. M. C. A.

Vakarinės klesos, 4 mėnesiai kursai:

ANGLISKOS KALBOS DEL

ATEIVIŲ.

Naujos klesos prasidės Sausio-Jan., 26. Praktiškas budas skaitymo, rašymo ir kalbėjimo.

Patyrę, geri mokytojai, duoda ypatingą atidą.

Jeigu jau moki kiek angliškai, patsimokyk daugiau.

Specialės klesos del pravokusių vyrų. Galima susizinti laišku arba ypatingai atsišaukus del pilnesnių žinių.

BOSTON Y. M. C. A.

Vakarinė prisirengimo mokykla
316 Huntington Ave., Boston, Mass.

REIKALINGA JAUNA MERGINA.

Mokanti dirbti dideliame ofice So. Bostone. Kuri mokėtų vartoti "typewriter" butų naudingesnė. Rašyk kiek turi metų, ar dabar dirbate kur ar ne ir už kokią algą norėtum pradėti dirbti. Adresuok — So. Boston Post Office, Box 12.

"Sandaroje" yra apie šimtas kopijų kauniško "Darbo", "Lietuvos Ukininko" ir kitų Lietuvos laikraščių. Reikalaukite laiškais.

JAU GREIT UŽBAIGSIME KNYGĄ SPAUSDINTI.

"Svetimoje Padangėje Pasaulio Verpetuose" 176 naujausių dabarties ir ateities įvairių eilių ir dainų knyga, išpuosta puikiais dailės paveiksiais, ant 200 puslapių, 10 col. ilgio ir 7 pločio. Šioji knyga leidžiama vardan Dailiosios Literatūros Draugijos su visos Amerikos Lietuvių pagelba — pinigiska parama. Norintieji gali dar šiandien prisidėti prie mūsų leidėjų praklausimo burelio. Nesivėluokite. Kas prisideda su dešimčia ir augščiau, tai bus priskaityti knygos leidžiamais ir jųj vardai tilps toj pačioj knygoje kaip rėmėjų to gražaus darbo, ir jiems duosime \$20.00 vertės knygomis, tai yra už \$10.00 gausite 20.00! Knygos kaina \$1.00. Negalintieji su didesne suma prisidėti nors su prenumerata, prisidėdant \$1.00 ir gausite knyga, mums ir-gi bus palengvinimas.

Veikalas bus padarytas gražiausioj formoj ir naujausios technikos todėl išleidimas lešuoja begalo daug ir dėlei tikių didelių iškaščių knygų ne daug tesusaudiname, todėl nesuvėluokite iškalno užsisakyti bei prisidėti prie to veikalo išleidimo. Kreipkitės — reikalaukite šiandien! per "Dail. Lit. Draug." pirmininką adr.:

A. J. JOKUBAITIS,

Boston University, 607 Boylston, St., Boston, Mass.

Puikus Vakaras

Užbaigiant senus ir pasitinkant Naujus Metus
Rengia Gabijos Draugija

SEREDOJE, GRUODŽIO 31, 1919,

LIETUVIŲ SVETAINĖJ,

Kampas E ir Silver Sts., So. Boston, Mass.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Širdingai kviečia visus, Rengėjai.

DIDELIS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

"VIENYBĖ"

Išeis neužilgo naujas Lietuvių Dienraštis "Vienybė". Bus tai bepartiviškas pažangos, kultūros, švietimo ir darbo žmonių dienaštis. Musų, obalsis: Vienyti ir šviesti. Bus skyriai jaunomenės, amatninkų reikalai, pramonės lietuviškos auklėjimas, moterų reikalų aprašinėjimai, iš darbo sryties, visokios apysakos, eilutės, naujausios žinios ir viso pasaulio ir Amerikos; plačiausias laukas žinioms iš Lietuvos ir kova už Lietuvos neprigulmybę. Užsirašykite dabar "Vienybės" dienraščiui šėrus, kurių vienas kaštuoja \$10. Priimama jau ir prenumerata: Amerikoje metams: \$6.00, į kitas šalis ir Lietuvon: \$8.00 metams.

Adresuokite šitaip:

LITHUANIAN DAILY "VIENYBĖ",

120 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Sušelpkite Savuosius Pinigais!

Mūsų Agentūra Randasi

377 Broadway, So. Boston, Mass.

C. P. YURGELUN

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk

savų

grosernių

T. H. BEST'S
CELEBRATED
MILK BREAD
BEST IN THE WORLD

pirkti

šios

duonos

GROCCERS BAKING COMPANY

21 Hillsboro st.

Dorchester, Mass.